

2015WMC17

VERSLAG van de gecombineerde vergadering van de Statencommissies Wonen, Maatschappij en Cultuur alsmede Bestuur, Europa en Middelen van 11 mei 2015 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

Mw. A.C. Boelhouwer (voorzitter), gedeputeerde A.M.A. Pennarts, gedeputeerde R.E. de Vries, mw. F.M. Arissen LLB (PvdD), drs. J.G. Boerkamp (D66), ing. D.G. Boswijk (CDA), mw. E.J. Broere-Kaal (PVV), mw. H. Chidi (D66), H. van Deún (PVV), R.G.J. Dercksen (PVV), ir. H.P. van Essen (GroenLinks), A. Essousi LLB (PvdA), drs. J. Germs (VVD), mr. drs. M.C.J. Groothuizen (D66), mw. N. de Haan (ChristenUnie), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw. drs. J.P. d'Hondt (PvdA), H. IJssennagger (PVV), mw. H.J. Keller (PvdD), drs. A.H.L. Kocken (VVD), mw. T. Koelewijn-Koelewijn (CDA), P.J.B. Koning (50PLUS), mw. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers (CDA), A.M. Meijer (SP), mw. M.G. Noordenbos (SP), P.E.B. van Ojen (SGP), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), mw. A.M. Schneiders (D66), ing. drs. A. Travaille (PvdD), mr. drs. D.S.L. Tuijnman (VVD), drs. W.J. Ubaghs (PVV), mw. P.J. van Viegen MSc (PvdA), mw. dr. A.J. Vlam (VVD);

Van ambtelijke zijde aanwezig: dr. R.J. Poort, (griffier) en mw. G. van Weerd (verslag);

Met kennisgeving afwezig: ir. N.J.P. Hoefnagels (D66).

1. Opening

Mevrouw Boelhouwer, voorzitter, opent deze gecombineerde vergadering van de commissies WMC en BEM met een woord van welkom.

2. Vaststelling agenda

Voor de behandeling van agendapunt 9 is ook de commissie MME uitgenodigd.

Op verzoek van de PVV wordt agendapunt 11 verschoven naar een volgende vergadering.

Met in achtneming van het voorgaande, wordt de agenda vastgesteld.

3. Mededelingen

De kadernota, inclusief het nieuwe coalitieakkoord, zal op 26 mei a.s. door GS worden vastgesteld, ruim voor de vergadering van de commissie BEM van 8 juni a.s. Het document zal voor die vergadering worden geagendeerd.

Gedeputeerde Pennarts zegt desgevraagd toe dat zij in de volgende vergadering zal ingaan op de stand van zaken Unesco erfgoed nominatie Nieuwe Hollandse Waterlinie.

4. Verslagen vergaderingen Statencommissie WMC 13 april jl. en Statencommissie BEM van 20 april jl.

De verslagen van beide vergaderingen worden vastgesteld.

5. Rondvraag

De PVV en D66 hebben gevraagd hoe in de komende collegeperiode het project KOMPAS 2020 zal worden opgepakt.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat er op 30 juni a.s. door het IPO een bijeenkomst wordt georganiseerd over KOMPAS 2020; PS zullen daarover van het IPO een uitnodiging ontvangen. Inmiddels wordt er intern gewerkt aan een strategische agenda, gebaseerd op goedgekeurd beleid uit de diverse portefeuilles, dit met het oog op het nieuwe coalitieakkoord. De oriëntatie op KOMPAS 2020 zal daarin worden meegenomen. KOMPAS 2020 zal in de komende vier jaar door de provincie Utrecht ook als een intern project worden opgepakt.

De heer Germes dankt voor de antwoorden die gedeputeerde Pennarts heeft gegeven op vragen van de VVD over de transitie van de jeugdzorg. Het idee bestaat bij GS een lectoraat in te stellen voor de transformatie van de jeugdzorg om zo breed kennis uit te dragen. Dat is op zich een goede suggestie. Het voorstel is nu om daarvoor € 6 ton beschikbaar te stellen. De VVD vraagt wanneer de commissie WMC c.q. PS dienaangaande een nadere uitwerking van het voorstel tegevoet kunnen zien. Spreker meent dat dit voorstel wellicht het budgetrecht van PS raakt en dat zou een voorstel aan PS vereisen.

Mevrouw Noordenbos begrijpt dat o.a. op verzoek van gemeenten er een lectoraat transformatie jeugdzorg wordt ingesteld. Om welke gemeenten gaat het? Het geld was bedoeld voor het oplossen van knelpunten. De provincie doet alles wat binnen haar mogelijkheden ligt om te komen tot oplossingen van de knelpunten, zo leest zij in de stukken. De SP weet niet of het instellen van een lectoraat bijdraagt aan het oplossen van alle knelpunten. Graag hoort zij daarop de reactie van de gedeputeerde. Voorts constateert de SP dat er een bedrag van € 5 ton resteert. Waar wordt dat voor ingezet?

Gedeputeerde Pennarts licht toe dat gemeenten een weerbarstige praktijk ondervinden als het gaat om de implementatie van Safe, vooral omdat de ICT-systemen nog niet geheel op orde zijn. Tot nog toe hebben zich geen naar aanleiding van de transitie geen ernstige incidenten voorgedaan. Mocht dat het geval zijn, dan komt zij daar in de commissie WMC op terug. De provincie blijft in het overgangsjaar 2015 betrokken bij de jeugdzorg. Twee ambtelijk medewerkers zijn gedetacheerd om ondersteunende activiteiten te verrichten. Spreekster benadrukt dat er door de provincie geen jeugdzorgrapportages meer worden opgesteld; dat is nu aan de gemeenten. De monitor en de kwaliteitsbewaking vragen de nodige aandacht. Gemeenten hebben inmiddels ook een monitor maar het is nog even zoeken hoe de rapportages vorm moeten krijgen. Gemeenten voeren daarover het gesprek met jeugdzorginstellingen. De provincie had eerst een sturingsvisie en pas daarna kwamen de monitoring en de kwaliteitszorg op gang, terwijl gemeenten dat nu vrijwel tegelijkertijd moeten oppakken; dat is voor gemeenten ingewikkeld maar er worden goede stappen gezet.

Vragen zijn er over het lectoraat gesteld. In 2015 is er nog wat geld beschikbaar. Mocht er na 2015 geld overblijven, dan vloeit dat terug naar de algemene middelen en het rekeningresultaat. Als laatste stap in het kader van de jeugdzorg overwegen GS een lectoraat in te stellen, mits dat aansluit bij de behoefte van gemeenten. Alle jeugdzorgregio's in de provincie Utrecht, en in

mindere mate de stad Utrecht, hebben daar behoefte aan, zo is gebleken. Het lectoraat is vooral bestemd voor de ondersteuning van de wijkteams, bv. stageplekken, onderzoek, het schrijven van scripties, uitwisselen van kennis en nieuwe methodieken ontwikkelen die aansluiten op ambities van gemeenten voor de wijkteams. De gedeputeerde heeft aan het instellen van het lectoraat wel de voorwaarde gesteld dat gemeenten actief moeten participeren en sturen. Daarvoor moet een intentieverklaring door partijen worden ondertekend. Het wordt een project van de Hogeschool Utrecht en de gemeente Utrecht. De Hogeschool en de gemeente hebben veel belangstelling voor dit project. Zodra deze samenwerking is geformaliseerd zal deze commissie het betreffende document ontvangen. Er is in totaal nog een budget beschikbaar voor de jeugdzorg van € 2 miljoen en dat wordt breed ingezet voor de ondersteuning.

Mevrouw Noordenbos begrijpt dat het lectoraat niet wordt ingesteld wanneer er in de jeugdzorg nog knelpunten resterend die nog niet zijn opgelost; het geld wordt dan ingezet voor het oplossen van de knelpunten.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat de provincie alleen die knelpunten kan oplossen die op de weg van de provincie liggen. Uiteraard zullen gemeenten knelpunten tegenkomen, zoals de problematiek rond het woonplaatsbeginsel in de regio Zuid-Oost. De provincie kan dat niet oplossen. De gemeenten moeten daarvoor met het rijk een regeling treffen. Zij is van mening dat het budget van de provincie voldoende ruimte biedt om knelpunten, die nog op de weg liggen van de provincie, aan te pakken, mocht dat nodig zijn. Meerwaarde ziet zij daarnaast in het ontwikkelen van een lectoraat. Gemeenten kunnen dat niet op regioniveau doen, omdat zij zich met andere zaken bezig moeten houden. De provincie kan dat als bovenregionale partij wel initiëren. Gemeenten hebben behoefte aan kennis, zoals haar gebleken is. Spreekster gaat ervan uit dat de provincie aan het einde van 2015 een overschot zal hebben aan jeugdzorgmiddelen; dat zal dan naar de algemene middelen terugvloeien.

Mevrouw Noordenbos vraagt of de wethouders weten dat de provincie geld beschikbaar heeft voor het oplossen van knelpunten, die op de weg van de provincie liggen.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat zij die toezegging niet aan de wethouders maar aan PS heeft gedaan. De provincie heeft in het transitiejaar nog een bescheiden rol in de jeugdzorg, een rol die in feite per week steeds kleiner wordt. De gemeenten worden door het rijk gefinancierd, ze maken afspraken met het rijk en met de instellingen. De provincie is in de jeugdzorg geen partij meer. Alleen als er echt iets bovenregionaals speelt, kan de provincie nog iets in dit af te ronden dossier oppakken. Wel ondersteunt de provincie nog de ambtelijke stuurgroep en wordt het breed wethoudersoverleg gefaciliteerd, echter, er is geen sprake meer van een provinciale financiële verantwoordelijkheid.

6. Termijnagenda's WMC en BEM

Geen opmerkingen.

7. Statenvoorstel dekkingsvoorstel bijdrage Grand Départ Tour de France

Mevrouw Van Viegen memoreert dat PS eerder hebben toegezegd een ton euro bij te dragen aan de kosten voor de Tour de France die in de stad Utrecht van start gaat. De PvdA heeft zich daar toen positief over uitgelaten omdat die bijdrage goed is voor het toerisme, voor de economie en

de voor werkgelegenheid. Nu wordt er een aparte bijdrage van € 285.000 gevraagd voor het bereikbaar houden van de stad Utrecht met het OV. Dat voorstel verbaast haar fractie en roept vragen op. Geschetst wordt dat er tijdens de Grand Départ van de Tour extra gebruik zal worden gemaakt van het openbaar vervoer maar blijkbaar verdient dat gebruik zich niet terug. Wat is daar de oorzaak van? Het verbaast haar fractie dat deze kwestie krap twee maanden voorafgaand aan de Tour nu pas op tafel komt. Waarom is dit voorstel niet eerder gekomen? Was dit al eerder bij GS bekend?

Mevrouw Vlam stelt een procedurele vraag. De heer Van Beek is portefeuillehouder wat betreft dit onderwerp maar hij is niet aanwezig. Hoe wordt dat geregeld?

De voorzitter antwoordt dat gedeputeerde Krol vragen van de commissie over dit onderwerp zal beantwoorden.

Mevrouw Arissen memoreert dat de PvdD zich in het verleden niet positief heeft uitgelaten over de Tour de France en de kosten die dat met zich meebrengt. Er moet kritisch worden gekeken naar de uitgaven en bestedingen van de provincie Utrecht. Het gaat om belastinggeld waar mensen hard voor hebben gewerkt. De PvdD merkt dat, wanneer er gesproken wordt over de start van de Tour de France, vrijwel een ieder in een jubelstemming raakt. Zowel bij de gemeente Utrecht als bij de provincie Utrecht wordt een exorbitant bedrag uit de kast getrokken voor het zgn. bolletjestrui scenario. De begroting van de Tour was begin dit jaar nog vastgesteld op ca. 15,5 miljoen in totaliteit. Nu moet de provincie instemmen met extra € 100.000,- terwijl er tussen neus en lippen door wordt gemeld dat het OV gedurende de festiviteiten een paar dagen in de war wordt geschopt, wat een extra kostenpost van € 285.000 met zich meebrengt. De PvdD zou veel liever zien dat al deze bedragen worden geïnvesteerd in de bewoners zelf, met name in de breedtesport, zeker in een tijd dat ouders het sportabonnement van hun kinderen noodgedwongen opzeggen omdat ze het niet meer kunnen betalen. Het geld had ook besteed kunnen worden aan fietsvoorzieningen, het veiliger maken van fietsoversteekplaatsen e.d. Nu wordt alleen de grootheidswaan van de provincie Utrecht bevredigd en is het geld weg, ondanks alles wat voorspeld wordt over de impulsen voor de economie. Wat ziet de burger verder terug van de Tour? De PvdD vraagt dienaangaande naar de visie van de gedeputeerde.

Mevrouw Vlam memoreert dat PS eerder hebben ingestemd met een bijdrage van € 100.000 voor de Tour de France; daarover hoeft nu niet meer te worden gesproken. De VVD is blij dat daarvoor in de begroting 2015 een goede oplossing is gevonden. Wel is de VVD verbaasd over de Statenbrief die nu voorligt. O.a. wordt daarin gesproken over een bijdrage van de provincie in relatie tot de OV-bereikbaarheid. De VVD vindt het vreemd dat dit nu pas door de organisatie wordt gemeld en zeker voor een organiserende gemeente als de stad Utrecht die OV hoog in het vaandel heeft staan; kennelijk heeft het OV bij de voorbereidingen toch niet zo hoog in het vaandel gestaan en stond de fiets toch wat hoger. De provincie wordt nu als reddende engel van de stad gezien in deze; zij vindt het een goede zaak dat de provincie wat verder kijkt dan alleen de provinciegrenzen en onderkent dat de OV bereikbaarheid vanuit de provincie erg nodig is. De VVD vraagt zich af hoe deze kosten gespecificeerd zijn. Het gaat niet alleen om omleggingen; gaat het ook om uitbreiding van OV-lijnen? Ook nu rijden er bussen door de stad. De VVD is van mening dat deze extra kosten in feite bij de stad thuishoren. Wellicht moet de provincie toch

de regierol oppakken en met de stad het gesprek aangaan hoe de kosten kunnen worden verrekend.

De heer Van Essen merkt op dat GroenLinks de fiets een warm hart toedraagt. Nu lijkt het een ongelukkige clash te worden tussen fiets en het openbaar vervoer in relatie tot de Tour de France. In de Statenbrief staat dat deze tegenvaller pas onlangs bekend is geworden. Wanneer is dit bekend geworden? Bij de overgang van het takenpakket van de BRU naar de provincie is een inventarisatie van risico's gemaakt. Hoe is het mogelijk dat dit risico met een behoorlijke omvang daarin is gemist?

De extra bijdrage van € 285.000 is een fors bedrag. Daar kan een OV-lijn een heel jaar van draaien. GroenLinks vraagt zich af waar de kosten feitelijk in zitten. Wanneer enkele lijnen door de Tour de France enkele dagen niet kunnen rijden, zouden er ook besparingen mogelijk kunnen zijn.

Ter dekking van de kosten wordt nu voorgesteld deze uit het reguliere OV budget te bekostigen, maar dat zou dan ten koste gaan van andere buslijnen in de provincie; daardoor zouden andere delen van de provincie wellicht minder goed bereikbaar worden via openbaar vervoer. GroenLinks heeft daar moeite mee. De vraag is of er andere mogelijkheden zijn om dit bedrag gedekt te krijgen.

De heer Van Ojen waardeert het dat dit onderwerp dankzij de SP fractie op de agenda is gekomen. De SGP is niet positief over dit voorstel. Spreker heeft de volgende vragen:

- Waarom zou de organisatie van de Tour een kerntaak van deze provincie moeten zijn? Aangegeven wordt dat de Tour een uitstraling naar de regio heeft. Dat is een valide argument, maar dat geldt voor vele evenementen. Waarom wordt dit op deze wijze door de provincie opgepakt, nota bene in de vorm van een sponsorpakket, een wat ongelukkige term voor een overheid.
- Wat betreft de € 285.000 sluit de SGP zich aan bij opmerkingen van andere fracties dat het balletje eerst bij de verantwoordelijke partij, nl. de Tourorganisatie, moet worden neergelegd. Uit de Statenbrief leest hij dat de provincie met een zeker gemak de extra gelden beschikbaar stelt. Het parcours is al vele maanden bekend. Hoe kan het dat dit knelpunt in de OV pas recentelijk naar boven is gekomen? De organisatie heeft geen geld beschikbaar, echter, die organisatie is wel verantwoordelijk. Gezocht moet worden naar alternatieve dekking of desnoods door middel van bezuiniging trachten een bedrag bijeen te krijgen om het busvervoer op niveau te houden.
- Vragen heeft de SGP ook over het budget overhead, organisatie en ontwikkeling. Waarom wordt de ton euro niet ten laste van de begroting 2015 jaarrekening 2014, voorjaarsnota enz gebracht?
- De provincie steunt de Tour de France maar er zijn ook veel mensen die last hebben van die Tour, vooral op zondag. Gebleken is dat daardoor in het westelijk deel van de provincie zelfs kerkdiensten niet kunnen doorgaan. Ziet de provincie daar voor zichzelf een taak weggelegd als het gaat om informeren, faciliteren enz.?

De heer Groothuizen deelt mede dat D66 zich eerder positief heeft uitgesproken over een rol van de provincie bij de Grand Départ van de Tour. Er ligt nu een goed voorstel voor, maar het bedrag

van € 285.000, waarvoor de provincie nu wordt aangeslagen, lijkt wat willekeurig gekozen te zijn. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt niet bij de provincie. Daar moet een hele goede verklaring voor worden gegeven.

De heer Meijer constateert dat er nu niet uit een overschot op de jaarrekening wordt gefinancierd maar uit een onderdeel dat luistert naar de naam Organisatie en Ontwikkeling. Wat is dat voor een bestemming? Waarvoor is dat in het leven geroepen? Hoe groot is die pot?

De SP vindt het opvallend dat de provincie met groot gemak meegaat in de opvatting dat er moet worden bijgedragen aan het goed functioneren van de OV-lijnen tijdens de Tour. Dat is schrijnend en omgekeerd evenredig met de manier waarop de reguliere busdiensten door GS worden behandeld. Spreker verwijst naar een interpellatie over De Ronde Venen tijdens een PS-vergadering, maar ook vele andere keren dat er over buslijnen werd gesproken, bv. de buslijnen bij Breukelen. Ook denkt hij aan het gevolg van het mobiliteitsplan als dat via de aankomende aanbesteding wordt uitgevoerd. In plaats van de Tourorganisatie expliciet op zijn verantwoordelijkheid te wijzen, ook wat betreft de financiering, gaat de provincie zeer achteloos en gemakkelijk over tot betaling “aan deze geld slurpende club”.

De heer Schaddelee is niet enthousiast over de sponsoring van dergelijke sportevenementen, zelfs niet als het subsidie wordt genoemd. De Tour de France is groot genoeg om voor zichzelf te zorgen. Nu is er sprake van een tegenvaller van € 285.000,-. De suggestie wordt gewekt dat dit bedrag wellicht kan worden weggestreept tegen een meevaller. Is het op basis van eerdere jaren realistisch te verwachten dat er nog een meevaller komt van bijna € 3 ton? In totaal gaat de provincie € 4 ton bijdragen aan de Tour. Dat is veel geld. Hij veronderstelt dat PS voor dat geld een aparte tribune krijgen waarop ze de start van de Tour live kunnen meemaken. Graag hoort hij of er voor PS-leden een ereplek wordt gereserveerd.

Hij constateert dat er veel weerstand tegen dit voorstel is. Welke consequenties willen GS daaraan verbinden?

De voorzitter wijst erop dat het in dit kader gaat om het Statenvoorstel waar veelal positief op wordt gereageerd en om een Statenbrief die veel vragen oproept.

De heer Ijssennagger wil evenals de ChristenUnie graag plaatsnemen op een eretribune bij de Grand Départ van de Tour. De PVV had de nodige scepsis over het statenvoorstel om als provincie een ton euro bij te dragen. Inmiddels is dat een gegeven en heeft zijn fractie zich daarbij neergelegd. Wel is ook hij verbaasd over de € 285.000 extra die nu van de provincie wordt gevraagd. Hoe kan men zo'n hoog bedrag nodig hebben? De bussen zijn er al en moeten hooguit wat minder rijden, wellicht zelfs omrijden, maar dat hoeft toch niet zo veel geld te kosten? Hij vraagt uitleg over hoeveel dagen het OV ontregeld is. Graag hoort zijn fractie een indicatie waar het bedrag voor nodig is.

Mevrouw Maasdam deelt mede dat het CDA blij is met voorliggend dekkingsvoorstel, waar door PS om was gevraagd. Wel is er gekozen voor een andere financieringsbron; het CDA wil graag weten waarom die andere keuze gemaakt is. Spreekster verwijst naar 2009 toen de Giro d'Italia door Utrecht kwam. De provincie heeft daar toen ruim € 780.000 geïnvesteerd, vooral gelet op

de economische en toeristische belangen van dit evenement. De Giro werd gevolgd door een economische effectrapportage, waarin werd aangegeven hoeveel bezoekers er waren geweest en hoeveel extra omzet het evenement had opgeleverd voor de provincie Utrecht. Het CDA wil graag ook na afloop van de Tour de France een dergelijke economische effectrapportage ontvangen. Zij hoort graag hoe de gedeputeerde daar tegenover staat.

Ook het CDA is verrast over de Statenbrief waarin wordt ingegaan op de extra bijdrage van € 285.000. Waarom komt dit effect pas nu naar boven? Waarom worden de gemeente en/of de Tourorganisatie niet geheel of gedeeltelijk voor dit bedrag aangesproken? Tijdens de Tour zijn belangrijke voorzieningen in de stad niet bereikbaar zoals ziekenhuizen. Had dat niet als een voorwaarde moeten worden opgenomen in een akkoord tussen de stad en de Tour organisatie? Bereikbaarheid van ziekenhuizen en medische voorzieningen kunnen immers van levensbelang zijn.

Mevrouw Hoek sluit zich aan bij de reactie van de SP. De gedeputeerde liet haar destijds weten dat het wel € 25.000 zou kosten om een bus langer te laten rijden, terwijl er nu klakkeloos veel extra geld wordt ingezet voor het openbaar vervoer in de stad. In gemeenteland zou een wethouder hierover vallen middels een motie van wantrouwen. Dat is nu niet aan de orde, maar zij wil wel schetsen hoe vreemd het is dat dit voorstel achteraf aan de provincie wordt voorgelegd. 50PLUS vraagt zich ook af of dit bedrag wel voldoende is of worden er achteraf nog meer kosten in rekening gebracht? Voorts maakt 50PLUS zich zorgen over de beveiliging, niet over een loszittende stoeptegels of een overhangende tak. Zij doelt op een andere dreiging. In dit verband merkt zij op dat zelfs deelnemers aan een marathon in de USA met een ontploffende bom werd geconfronteerd. Dat kan ook in Utrecht gebeuren. Het gaat hier om een Europees sportevenement. Wie is voor de veiligheid verantwoordelijk? Is dat de stad Utrecht, de organisatie of de provincie Utrecht of alle drie? Beveiliging kost veel geld door de inzet van veel personeel. Wie is daarvoor financieel verantwoordelijk?

Gedeputeerde Krol treedt in deze vergadering op als plaatsvervanger van de gedeputeerde Financiën. Hij memoreert dat PS destijds GS hebben verzocht een dekkingsvoorstel aan te leveren voor de betreffende € 100.000,- ten behoeve van de Grand Départ Tour de France in Utrecht. Daar is invulling aan gegeven. Dit voorstel zal in de PS-vergadering van mei worden besproken in aanwezigheid van de dan dienstdoende portefeuillehouder financiën. Om die reden wil hij nu niet tot in detail ingaan op dit onderwerp.

Hij constateert dat de fracties zeer verschillend tegen de Tour aankijken. De bijdrage van de provincie Utrecht aan de Tour op zich staat wat GS betreft niet ter discussie. Nu staat het dekkingsvoorstel voor de door PS beschikbaar gestelde ton euro ter discussie.

Het bedrag van € 100.000 wordt gedekt door € 100.000 uit de overhead te halen. Tijdsdruk is de reden van dit voorstel. Wanneer het bedrag zou worden gedekt via het overschot op de jaarrekening, dan dient men zich te realiseren dat de jaarrekening pas wordt behandeld na afloop van de Grand Départ. Het leek GS niet correct om een voorstel ter dekking van een ton euro te doen als het evenement reeds achter de rug is en het geld al is overgemaakt. Om die reden is er een ander dekkingsvoorstel gedaan. Uiteraard kunnen PS daarover in de komende PS-vergadering met de dienstdoende portefeuillehouder van gedachten wisselen.

Opmerkingen zijn er voorts gemaakt over de extra bijdrage van € 285.000. Spreker benadrukt dat de provincie Utrecht vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk is voor alle plussen en minnen die zich voordoen in het concessiegebied van de BRU. De stad Utrecht heeft er bij haar werk om de Grand Départ binnen te halen geen rekening mee gehouden dat er in de eigen stedelijke concessie een aantal aanpassingen nodig is, met name voor de bereikbaarheid van een aantal vitale instellingen in de stad. De provincie is verantwoordelijk voor alle voor- en nadelen in de concessie. Er zullen zich waarschijnlijk ook voordelen gaan voordoen als gevolg van de Tour, maar die zijn nu nog niet zichtbaar. Op dit moment hebben GS een indicatie dat er binnen de concessie mogelijk tegenvallers kunnen zitten, omdat er aanpassingen wegens de Grand Départ nodig zijn; het is correct dat PS daarover tijdig worden geïnformeerd. De provincie is de verantwoordelijke partij voor de concessie met het BRU en is verplicht om met de busmaatschappij nieuwe afspraken te maken die op ca. € 285.000 worden begroot. Overigens worden PS vandaag niet gevraagd een bedrag van € 285.000 te voteren; er ligt ook geen voorstel voor aan PS om dat nu te besluiten. Wel zijn GS in het kader van de actieve informatieplicht verplicht PS te melden dat er elementen rond de Tour zijn die extra kosten met zich mee kunnen brengen. Die kosten zijn niet zeker, maar kunnen in de loop van het jaar meer of minder worden. Zijn er aan het einde van het jaar meevallers geweest, dan merkt de provincie daar niets van. Zijn er tegenvallers geweest, dan zal daarover ordentelijk met PS moeten worden gesproken. Het leek GS gepast PS daarover correct en ordentelijk te informeren. Concreet gaat het nu om een voorstel van 1 ton euro van de provincie Utrecht op een budget voor de Grand Départ van € 15 miljoen.

Voorts heeft de provincie nog aanvullende kosten die te maken hebben met de organisatie van de Tour. De kosten hebben met wegen te maken. Of de kosten zo groot zullen zijn als nu wordt ingeschat, zal later duidelijk worden. Het is zeker niet zo dat via de achterdeur boven op de ton euro nog eens € 285.000 zou worden overgemaakt of dat er staanplaattribunes voor PS-leden worden georganiseerd. Dat zou hij overigens ook ongepast vinden.

Op een eerdere vraag van de PvdA antwoordt gedeputeerde Krol dat het bedrag zich wellicht kan terugverdienen, misschien deels of helemaal. Uiteraard zullen PS daarover geïnformeerd worden. Zodra GS hoorden van de problemen rond de OV bereikbaarheid tijdens de Tour, en de extra kosten die dit met zich meebrengt, is dit aan PS gemeld.

De PvdD sprak van een exorbitant bedrag. Voor deze regio gaat het om een groot evenement waaraan door de stad en sponsors veel geld wordt uitgegeven. De provincie Utrecht betaalt een relatief kleine bijdrage. Gevraagd werd wat men voor dat geld terugkrijgt. Bij de Giro heeft de provincie destijds het zevenvoudige bijgedragen. Er werd een rapportage opgesteld over de effecten van het evenement voor de regio. Een dergelijke rapportage over de effecten van de Tour voor deze regio zou ook wat hem betreft aanbeveling verdienen. Hij zal dat opnemen met de nieuwe portefeuillehouder Financiën. Hij schat in dat die effecten de bijdrage van de provincie Utrecht zullen overstijgen.

De VVD gaf aan dat de provincie blijkbaar de stad moet redden. Spreker is ook van mening dat de stad dit knelpunt wel wat eerder had kunnen bedenken. Voor 1 januari jl. wist men allang dat de Tour in Utrecht zou komen. Inderdaad zat dit knelpunt niet opgenomen in de risicoanalyse bij de overname van de BRU. Hij deelt op dat punt de opvatting van de commissie. Tegelijkertijd mag de OV-reiziger niet worden gedupeerd en moeten vitale instellingen bereikbaar blijven gedurende de twee dagen dat de Grand Départ plaatsvindt in de stad Utrecht. De provincie hoort die verantwoordelijkheid als concessieverlener voor het stedelijk vervoer te nemen. De SGP

vroeg of het hier gaat om een kerntaak van de provincie. Het organiseren van evenementen is geen kerntaak van de provincie. Dat doet de provincie ook niet. Het evenement levert wel een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit en de uitstraling van deze regio. Dit rechtvaardigt deze beperkte bijdrage volgens GS. Terecht werd er aandacht gevraagd voor kerkgangers die op zondag overlast hebben van de Tour. Hij begrijpt de zorg die door de SGP uitgesproken is. Het gaat hier om een verantwoordelijkheid van de stad en de Tourorganisatie om te zorgen dat de overlast beperkt blijft. Naar aanleiding van voornoemde vraag van de SGP, zegt spreker toe dat GS de stad en de Tourorganisatie daarop zullen aanspreken en de zorg zullen overbrengen.

O.a. werd er gevraagd of het bedrag niet in de risico inventarisatie van de BRU zat. Het gaat hier niet om een risico. Het betreft een reguliere activiteit die wordt en is gedekt door de BDU. De beveiliging in algemene zin is voor de gemeente Utrecht, behalve als het gaat om het OV. Dat is een verantwoordelijkheid voor de provincie. Gevraagd werd waar het bedrag van € 285.000 vandaan komt. Dat komt uit een budget voor communicatie, operationele ondersteuning, dienstregeling etc. Het bedrag van een ton euro wordt gehaald uit het ontwikkelingsbudget voor innovatie e.d. Dat budget bevat momenteel € 800.000,-.

De heer Meijer vraagt naar de bestemming van die reserve. Voor wie is die reserve bedoeld? Gaat het hier om scholing voor ambtenaren? Hij vraagt of de gedeputeerde PS nader kunnen informeren over de totale bestemming van deze post.

De gedeputeerde vervolgt de beantwoording.

De ChristenUnie vroeg of er ook meevallers te verwachten zijn. De kosten van € 285.000 zijn een inschatting en die zullen voor een deel door meevallers gedekt kunnen worden, maar voor een deel wellicht ook niet. Daarover zal dan het gesprek moeten worden aangegaan.

De heer Ijssennagger wil graag weten waarom het om een zo groot bedrag gaat. Hij wil daar graag een nadere argumentatie van ontvangen. Gedeputeerde Krol zegt dat toe, hoewel dit niet geagendeerd staat, ook niet voor de PS-vergadering van mei. Nadrukkelijk stelt hij dat het hier gaat om een inschatting van de kosten; besluitvorming over deze kwestie is nu niet aan de orde.

De heer Ijssennagger merkt op dat de besluitvorming over de ton euro beïnvloed kan worden door de wetenschap dat er nog de nodige verborgen kosten zijn. De gedeputeerde moet de antwoorden op de vragen over de € 285000 wel serieus nemen om draagvlak te houden voor de bijdrage van de ton euro.

Gedeputeerde Krol benadrukt dat hij de opmerkingen van alle fracties serieus neemt. Echter, het gaat hier om twee verschillende onderwerpen, nl. een Statenbrief en een Statenvoorstel. PS worden om een oordeel gevraagd over de bijdrage van € 100.000 en over de dekking van dat bedrag. Over de € 285.000 worden PS door GS geïnformeerd. Hoe dan ook zal het evenement doorgaan en de kosten en de consequenties voor de concessie zullen voor rekening komen van de provincie Utrecht als concessieverlener.

Het college van GS zal zeker samen met de stad Utrecht de economische effecten van de Tour met PS delen. De Tourorganisatie en de stad geven aan dat de effecten groot zullen zijn, maar het is goed een en ander feitelijk te meten, zoals ook bij de Giro is gebeurd.

Het CDA noemde het belang van de bereikbaarheid van de ziekenhuizen. Dat is de belangrijkste reden waarom GS van mening zijn dat de stad gedurende de Grand Départ via het OV bereikbaar

moet blijven, zeker als het gaat om de vitale voorzieningen zoals de ziekenhuizen. Daar kan geen discussie over zijn. De provincie draagt daarvoor als concessieverlener de verantwoordelijkheid.

Mevrouw Maasdam begrijpt dat de kosten van € 285.000 geen zekerheid zijn. Zij vraagt of er contacten zijn met de gemeente Utrecht en de Tourorganisatie over het gedeeltelijk dragen van de kosten daarvan.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat dit niet het geval is. De plussen en de minnen in de concessie komen geheel voor rekening van de provincie Utrecht. Mochten andere partijen verantwoordelijk zijn voor deze kosten, dan zouden zij daar ook door collega Van Lunteren op worden aangesproken, maar dat is niet aan de orde. In de concessie gaan hele grote bedragen om en daar zullen altijd mee- en tegenvallers in zitten. GS vonden het belangrijk PS tijdig over deze mogelijke extra kostenpost te informeren.

Wat betreft de beveiliging, zijn er geen kosten en geen verantwoordelijkheden voor de provincie, anders dan de werkzaamheden in en om het OV. Staatsveiligheidsachtige taken rond de Tour zijn de verantwoordelijkheid van de Staat, de Tour organisatie en de gemeente Utrecht, maar niet de provincie Utrecht.

Mevrouw Hoek vraagt nogmaals naar de beveiliging van dit grote Europese evenement, dat ook door vooraanstaande personen zal worden bezocht. Zij verwijst naar eerdere gebeurtenissen, bv. een marathon in Amerika waar een bomaanslag werd gepleegd.

Gedeputeerde Krol heeft niets toe te voegen aan het antwoord dat hij in eerste termijn gaf. Er zijn op dat vlak geen verantwoordelijkheden voor de provincie Utrecht.

De heer Schaddelee begrijpt dat de Tourstart in Utrecht ca. € 15 miljoen kost. Er zijn veel sponsors die veel meer betalen dan de provincie, dus eigenlijk moet de provincie zich generen dat er maar 1, 2 of 4 ton euro voor wordt uitgetrokken, zo begrijpt hij van de gedeputeerde. Hij deelt die gevoelens niet. De bijdrage van € 285.000 voor het OV wordt geschetst als een soort onontkoombaar noodlot. Zijn die kosten niet te verhalen bij de organisatie van de Tour; zijn die kosten te beïnvloeden?

Bekend is hoeveel meevallers de RUD in 2014 had. Is het realistisch om op die basis te verwachten dat er weer 2 of 3 ton euro aan meevallers dit jaar worden binnengehaald?

De heer Meijer heeft levendige herinneringen in de afgelopen vier jaar aan de gedeputeerde mobiliteit. Toch vraagt hij zich af hoe die vier jaar waren verlopen wanneer de heer Krol gedeputeerde mobiliteit zou zijn geweest. Hij hoorde zojuist het verhaal van de gedeputeerde over oorzaak en gevolg en het financieel bijspringen door de provincie wanneer de Tour de busdienstregelingen verstoort. Dat klinkt als een vreemdsoortig natuurverschijnsel waar niemand voor verantwoordelijk is en dat de provincie overkomt; hij sluit zich in die zin aan bij de kritische opmerkingen van de heer Schaddelee, aangezien dat niet aan de orde is. De Tourorganisatie is bezig met de organisatie van de Tourstart en verdient veel geld; dat is een belangrijke argument voor de organisatie. Ze onderhandelen met partijen en nemen vaak delen van bestuurlijke verantwoordelijkheden over. Kennelijk geeft de organisatie niet thuis wanneer zij het openbaar vervoer doorkruist. Dat kan en mag een verantwoordelijke overheid niet accepteren. Die dient daar een harde lijn te trekken en te trachten de kosten bij de veroorzaker neer te leggen en niet voor die verantwoordelijkheid weg te lopen.

De heer Van Oyen dankt de gedeputeerde voor zijn bereidwilligheid de Tourorganisatie aan te spreken op haar bredere verantwoordelijkheid.

Het is hem nog steeds niet duidelijk waarom de ton euro nu niet ten laste van de jaarrekening 2014 kan worden gebracht. Hij vraagt dienaangaande om toelichting.

De heer Van Essen begrijpt dat PS een overzicht ontvangt van de extra kosten en de oorzaken daarvan. Aan de orde kwam dat er wellicht ook voordelen op OV-gebied aan de orde kunnen komen. GroenLinks wil graag een overzicht van de kosten maar ook van de mogelijke meevalers. Voorts vraagt hij de ChristenUnie en PVV hoe zij de grens van vijftig euro zien, het maximum dat een PS-lid als een geschenk mag accepteren, in relatie tot de speciale plek die zij tijdens de Tour start voor PS wensen. Zijn zij bereid een ticket te betalen?

De heer Schaddelee memoreert dat de provincie meer dan een ton euro bijdraagt aan de Tour. Er wordt waarschijnlijk iets voor sponsors geregeld, bv. een mooie VIP-tent. Hij kan zich niet voorstellen dat daarin geen plaats voor provincie BOBO's zou zijn, anders dan alleen maar gedeputeerden en Chinese zakenpartners.

De heer Ijssennagger gaat ervan uit dat staanplaatsen, waar eerder over werd gesproken, wel onder de vijftig euro zullen blijven. De PVV pakt die staanplaatsen wel langs de kant van de route.

Gedeputeerde Krol heeft feitelijk weergegeven dat het evenement van € 15 miljoen een ton van de provincie bevat. Het woord schaamte of gene is hierbij wat hem betreft niet op zijn plaats. GS hebben de bijdrage aan dit evenement bewust beperkt gehouden. Wel moet de invloed van de provincie in eenzelfde bescheiden perspectief worden gezien. De provincie is een kleine sponsor en zo hoort de provincie zich ook te gedragen.

De heer Schaddelee hecht eraan te zeggen dat een ton euro weinig lijkt in vergelijking met de € 15 miljoen. Echter, een ton euro is voor een gemiddelde inwoner van de provincie vrij veel geld. Met dat bedrag zouden ook de voetbalclubs in de provincie kunnen worden gesponsord.

Gedeputeerde Krol beaamt dat honderdduizend euro op zich veel geld is, maar in het perspectief van de kosten van de Tour is het een beperkt bedrag. Daar ziet verder geen oordeel of kwalificatie achter.

Nogmaals geeft hij aan dat collega Van Lunteren geen kosten voor zijn rekening zou nemen, wanneer dat niet strikt noodzakelijk is. Hij heeft er alles aan gedaan, maar de conclusie is dat deze kosten voor rekening komen van de provincie.

Gevraagd werd naar de voordelen van de concessie en deze zichtbaar te maken. Spreker geeft aan die voordelen nu nog niet zichtbaar zijn; die zullen zich pas in de loop van het jaar gaan openbaren. Pas aan het eind van het jaar worden alle mee- en tegenvallers in de concessie zichtbaar. Deze zullen dan met PS worden gedeeld.

De heer Meijer staat op het standpunt dat PS tenminste recht hebben op een memo waarin staat welke pogingen door GS zijn ondernomen om onder de € 285.000 voor het OV uit te komen die de provincie in de maag zijn gesplitst. Hij vraagt of dat mogelijk is.

Gedeputeerde Krol heeft moeite met die formulering. De provincie is verantwoordelijk voor alle reguliere mee- en tegenvallers in de concessie, ook als het gaat om evenementen waar men blij of niet blij van wordt. De term “in de maag gesplitst” is hier niet op zijn plaats.

Spreker zal de vraag van de heer Meijer aan het college van GS voorleggen en vragen of zij de heer Meijer op dit punt van dienst willen zijn. Overigens staat dit onderwerp niet geagendeerd voor de komende PS-vergadering.

De heer Meijer vraagt dit memo naar PS te zenden, voorafgaand aan de PS-vergadering van juni. Gedeputeerde Krol antwoordt dat hij zelf dat memo in ieder geval niet zal opstellen. Hij zal de vraag bij de desbetreffende portefeuillehouder neerleggen.

Eerder heeft hij toegezegd dat PS inzage zullen krijgen in de kosten en de specificaties met onderbouwing. Ook heeft hij er geen moeite mee PS via een memo te informeren over de discussie die is gevoerd met de Tourorganisatie, echter, hij is er geen voorstander van dat specifiek te koppelen aan de behandeling van het voorstel in PS. Dat kan ertoe leiden dat er in PS discussie gaat ontstaan over een bedrag dat niet als bijdrage wordt gevraagd, dat ook niet aan het budgetrecht van PS raakt; het gaat uitsluitend om een mededeling over een mogelijk effect van de concessie dat zich in positieve of negatieve zin kan voordoen.

Mevrouw Hoek komt terug op haar vraag over de veiligheid. Zij vraagt of de gedeputeerde wil nagaan of de beveiliging van het evenement is gewaarborgd, bv. met het oog op terrorisme.

De heer Van Oyen vraagt om een antwoord op zijn eerdere vraag.

Gedeputeerde Krol herhaalt dat de provincie geen verantwoordelijkheid draagt voor beveiliging in verband met terrorismedreiging. Ieder is verantwoordelijk voor zijn eigen erf: hij zal daarover verder ook geen navraag doen.

Terugkomend op de vraag van de heer van Oyen, merkt hij op dat het voor het geld wel iets uitmaakt of het bedrag al dan niet uit de jaarrekening wordt betaald. Voorgesteld wordt het bedrag van een ton euro uit de eigen overhead te betalen. PS hadden ook voor een andere besteding kunnen kiezen, wanneer het ging om een post uit de jaarrekening. De jaarrekening wordt zo laat vastgesteld dat het bijna onmogelijk is om de bijdrage aan de Tour te doen op een moment dat PS daarover kunnen besluiten en het geld nog tijdig over te maken. Het is zaak dat PS eerst een besluit nemen en dat het bedrag pas daarna wordt overgemaakt. Eerder is gemeld dat hierover een apart dekkingsvoorstel wordt opgesteld dat apart aan PS wordt voorgelegd. Aan die opdracht is voldaan.

De voorzitter rondt de discussie af. Het Statenvoorstel zal op 26 mei a.s. in de PS-vergadering aan de orde komen.

Tevens is toegezegd dat PS inzage zullen krijgen in de opbouw van de gevraagde € 285.000 en dat PS een memo zal ontvangen over de pogingen die GS eventueel hebben ondernomen om een en ander op andere wijze op te lossen.

8. Notitie gedeputeerde Krol vonnis Horyon, Sanitas asbest voormalig provinciekantoor

De heer Dercksen verwijst naar een artikel in het AD met de kop dat de provincie Utrecht een nederlaag heeft geleden nu de documenten van de provincie aan de wederpartij moeten worden geopenbaard. Hij kon die kop niet goed plaatsen en vraagt dienaangaande om een reactie van GS.

De heer Meijer ziet de conclusie en het vonnis toch anders dan de PVV. Spreker herinnert zich het debat van twee jaar terug nog heel goed. De SP stelde toen dat onderzoeksbureaus geen verantwoordelijkheid voor het totaal nemen. GS stelden in de vaststellingsovereenkomst dat er vijf onbesmette asbestdelen zouden worden opgeleverd. Dat dekte elkaar niet volgens de SP en daarvoor was de kans groot dat de provincie “nat zou gaan”. Dat is ook gebeurd. Hij vraagt GS of het vonnis nu aanleiding is om verdere pogingen te staken, omdat dit een dramatische uitkomst voor de provincie kan hebben. Hij vraagt of de gedeputeerde, dit alles overwegende, nu toch tot een andere conclusie komt dan twee jaar geleden.

De heer Dercksen vraagt aan welke dramatische uitkomsten de SP in deze procedure denkt.

De heer Meijer ziet in het vonnis het oordeel terug dat de SP destijds en nu ook nog heeft, nl. dat GS een ongedekte cheque hebben afgegeven. Dat wordt min of meer in het vonnis bevestigd. Nu dat zo nadrukkelijk naar voren komt, kan hij zich voorstellen dat GS toch voor een andere benadering kiezen wat betreft de verdere afwikkeling.

De heer Dercksen wijst erop dat die dramatische afwikkeling al achter de rug is, omdat de provincie de kosten al gemaakt heeft. Het enige nadeel van deze rechtszaak is wellicht dat er kosten voor een advocaat moeten worden gemaakt.

De heer Meijer acht de kans dat de provincie een verdere rechtsgang gaat winnen zeer gering. Bevestigd wordt dat er destijds grote fouten zijn gemaakt. Is dit verhaal voor de gedeputeerde aanleiding om anders terug te kijken op gebeurtenissen van destijds?

De heer Van Oyen sluit zich aan bij de eerste vraag van de heer Dercksen. In het memo staat dat er extern advies wordt ingewonnen om na te gaan welke geheime stukken wel of niet overgedragen behoeven te worden. Welke ruimte ziet de gedeputeerde nog? Volgens de SGP is het vonnis klip en klaar, omdat expliciet gesteld wordt dat het om alle stukken gaat.

Gedeputeerde Krol gaat in deze openbare vergadering terughoudend op deze zaak in, omdat het hier om een rechtsgang gaat waar de provincie bij betrokken is. Wel wil hij aangeven hoe hij het proces globaal inschat.

Inderdaad was er een stevig conflict met de koper van het oude provinciehuis. De provincie is daar in juridische zin niet goed uitgekomen. Als portefeuillehouder heeft hij daarover in de afgelopen jaren geen enkel misverstand laten bestaan. De provincie maar ook de firma De Waal zijn van oordeel dat de aannemer, die in opdracht van de provincie het werk heeft gedaan, dat aantoonbaar niet goed heeft gedaan. Destijds heeft spreker met de commissie BEM gedeeld dat er nog wel enige advocaatkosten zouden moeten worden gemaakt om te kunnen aantonen dat de aannemer zijn werk niet goed heeft gedaan. Gezamenlijk werd besloten dat die stap nog zou worden gezet omdat de overtuiging bestaat dat het werk niet goed is gedaan. De procedure kan slechts twee uitkomsten hebben: de provincie wordt in het gelijk gesteld of in het ongelijk. In dat laatste geval is de provincie de advocaatkosten kwijt. Krijgt de provincie gelijk, dat moet er een tweede uitspraak volgen over de omvang van de schade. Onduidelijk is wat de omvang daarvan kan zijn. Deze procedure wordt nu gevoerd en staat nu niet ter discussie, immers, met PS is daarover destijds een besluit genomen. Spreker noemt het vonnis een soort schampschotdiscussie. De twee asbestsaneerders, tegen wie de procedure loopt, willen alle stukken van de provincie hebben, zonder enige uitzondering. GS zijn daartoe niet bereid. De rechter heeft een opvallende uitspraak gedaan, nl. dat de provincie alles moet overhandigen. “Alles” is ook niet nader gedefi-

nieerd en omvat dus ook echt alles. De vraag is of een overheid kan worden gedwongen alle stukken te verstrekken, ook documenten die evident onder de Provinciewet niet openbaar en geheim zijn. GS vinden dat niet aan de orde, omdat daarmee de geheimhouding, zoals in de Provinciewet geldt, onderuit wordt gehaald. De asbestsaneerders trachten nu ook via het AD het draagvlak voor een juridische procedure met een overheid onderuit te halen. Wanneer de juridische procedure niet doorgaat, hebben alleen degenen die hun werk niet goed hebben gedaan, daar baat bij. Spreker is dat niet van plan, tenzij PS daar anders over denken. Er is een kans dat een deel van de kosten die de provincie in 2012 is kwijtgeraakt terugkomt. Het is naar zijn oordeel de plicht van de overheid, wanneer ze geld is kwijtgeraakt omdat iemand zijn werk niet goed heeft gedaan, zich in te spannen om dat geld terug te krijgen. Het grootste debacle van de procedure is dat dit uiteindelijk niet gaat lukken. In alle andere scenario's krijgt de provincie nog wat terug van publiek geld dat is kwijt geraakt.

Twijntra Gudde hebben het asbestdossier voor de provincie geëvalueerd. Zij zeiden te waken voor eigen opvattingen en een tunnelvisie te voorkomen. Belangrijk is het dat de provincie zich kritisch door onpartijdige derden laat bevragen. Ook in dit geval heeft de provincie een ander bureau ingeschakeld om het proces kritisch onder de loep te nemen. De provincie is inmiddels zeer overtuigd dat alles ter beschikking stellen niet kan en ook niet moet, maar daarvoor moeten wel enkele stappen worden gezet. De rechtbank zal bv. worden gevraagd de dwangsbepaling buiten de deur te houden. De provincie zal de rechtbank in hoger beroep vragen of de uitspraak dat een overheid ongeclausuleerd alles ter beschikking moet stellen wel correct is. Overigens heeft ook dat niets te maken met de kansrijkheid van de procedure wat betreft de schade.

De SP vroeg hoe spreker de uitspraken in 2012 ziet in het licht van wat er nu bekend is. In het vonnis staat niets over de discussie die in 2012 in PS over de asbestsanering is gevoerd. In het vonnis wordt uitsluitend gesteld dat de overheid al zijn stukken moet verstrekken. In het vonnis staat ook dat het niet overhandigen van alle stukken kan leiden tot een dwangsom van € 100.000,-. Het dossier met de vele uitspraken van de rechters alleen al is zeer omvangrijk. Wordt er slechts 1 A4-tje niet geleverd, dan kan er al een dwangsom worden opgelegd. Dat is niet acceptabel en ook in dat opzicht zal de provincie richting rechtbank nadere stappen ondernemen.

Gedeputeerde Krol zegt toe dat PS bij voortduring zullen worden geïnformeerd over de voortgang in dit proces.

De heer Dercksen vindt het toch wat ongemakkelijk dat de gedeputeerde uitspraken van rechters in twijfel trekt. De provincie heeft daar slechte ervaringen mee.

De heer Meijer merkt op dat er sprake is van een feitenrelaas waarin ook wordt verwezen naar de afweging in de vaststellingsovereenkomst van 8 mei. De kwestie van de aansprakelijkheid kwam daarbij aan de orde. Spreker blijft bij zijn woorden. Overigens wil hij hier ook wel schriftelijk op terugkomen, wanneer de gedeputeerde dat op prijs stelt.

Gedeputeerde Krol memoreert dat hij dit gesprek is ingegaan met de mededeling dat hij terughoudend wil omgaan met dit onderwerp. Hij is het eens met de PVV dat de ervaringen van de provincie met uitspraken van rechters niet altijd even gelukkig is geweest. Echter, de ongedefinieerdheid van de uitspraak, nl. "alle" stukken, vraagt om nadere duiding. Hij constateert dat de SP

verwijst naar een uitspraak van de rechter met betrekking tot het feitenrelaas uit het TG rapport. Dat staat echter niet in het vonnis van deze rechter.

De heer Essousi constateert dat in het vonnis staat dat alle stukken door de provincie moeten worden verstrekt, terwijl GS daar tegen in willen gaan. Hij vraagt of er juridische instrumenten zijn om tegen dat vonnis in verweer te gaan of moeten deze eerst nog worden geïnventariseerd?

Gedeputeerde Krol stelt dat alle stukken beschikbaar moeten worden gesteld op last van een dwangsom van € 100.000, terwijl “alles” niet is gedefinieerd. De provincie kan nooit en te nimmer aan die voorwaarde voldoen. Dat betekent dat de provincie een enorm risico loopt om tegen die dwangsom aan te lopen. Derhalve moet de provincie daartegen in verweer gaan. Getracht wordt de oplegging van de dwangsom te laten schorsen en een andere invulling aan het vonnis te geven. Tegelijkertijd is de provincie bereid alle openbare stukken, die nodig zijn voor een ordenelijke procesgang, te verstrekken. In die zin zal het vonnis worden uitgevoerd, echter, de provincie is niet bereid documenten te verstrekken die onder de geheimhouding van de Provinciewet vallen, omdat dit de werking van de overheid ernstig zou belemmeren. Daartegen zal de provincie in verweer gaan.

De voorzitter sluit de bespreking van dit onderwerp af.

9. Statenvoorstel programmabegroting RUD Utrecht 2016

Gedeputeerde De Vries licht het ontstaan van de RUD en de rol van PS ten opzichte van de RUD uitvoerig toe. Op 9 december 2013 werd er een statenvoorstel aangenomen tot oprichting van de RUD Utrecht, bestaande uit 11 gemeenten en de provincie Utrecht. De RUD richt zich op vergunningverlening, handhaving en advies op het gebied van natuur, landschap, veiligheid en milieu. De provincie is deelnemer aan de RUD en daardoor mede-eigenaar van de RUD. De samenwerking is gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling. Spreker vertegenwoordigt de provincie in het AB en in het DB. Afgesproken werd dat ook met de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) op termijn een samenwerking zal worden aangegaan. Op dit moment wordt er al op de werkvloer samengewerkt, omdat er dossiers zijn die elkaar raken. Spreker verwacht dat er in de komende periode stappen kunnen worden gezet om tot een eventuele fusie tussen RUD en ODRU te komen. Dat geldt ook voor de samenwerking met de Veiligheidsregio.

In de Gemeenschappelijke Regeling zijn procedures beschreven omtrent de jaarstukken en de begroting. De stukken worden eerst opgesteld door het DB van de RUD en worden vervolgens door het AB vastgesteld; het AB bestaat uit 12 partijen. Het DB RUD stuurt de stukken rechtstreeks door naar de vertegenwoordigende organen, w.o. PS van Utrecht. In principe liggen deze stukken nu ter kennisname voor. Uitzondering daarop vormen de ontwerp programmabegroting 2016 en de conceptbrief zienswijze van de provincie Utrecht; deze liggen nu ter bespreking voor. Met de zienswijze wil de provincie invloed uitoefenen op de begroting.

Voorts antwoordt gedeputeerde De Vries bevestigend op de vraag van de heer Ubaghs dat de commissie ook vragen kan stellen over de stukken die ter kennisgeving zijn geagendeerd.

Mevrouw Hoek merkt op dat er in het jaarverslag uitsluitend wordt gesproken over een samenwerking tussen RUD en ODRU. Zij is blij nu te horen dat er ook gedacht wordt aan een fusie, zodat er in de provincie uiteindelijk één dienst tot stand gaat komen. Zij vraagt of er voor die fusie een tijdspad kan worden aangegeven. Wat is de ambitie dienaangaande?

Mevrouw Maasdam is blij dat de gedeputeerde toelichtte dat hij, middels de zienswijze, invloed wil uitoefenen op de toekomst van de RUD. Uit de brief blijkt dat er nog wel de nodige stappen te zetten zijn om tot een stabiele uitvoeringsorganisatie te komen. In dat licht stelt het CDA de volgende vragen:

- Kan er aan de RUD een plan van aanpak worden gevraagd om de mogelijke risico's, die de RUD loopt, aan te pakken? Nu is er onvoldoende zicht op de risico's en blijken de resultaten van de begroting nogal te fluctueren.
- De provincie heeft initiële projectkosten gemaakt ad € 400.000,- in de verwachting dat er wel een positief resultaat zal worden gehaald nà 2017. Tot 2017 vervalt het positieve resultaat aan de RUD. Aangegeven wordt dat het bevoegd gezag voor een groot deel naar de gemeenten is overgegaan en blijkbaar heeft dat effect op het besparingspotentieel van de provincie. Zij vraagt dienaangaande om een toelichting. Gemeld wordt dat dit o.a. betekent dat er geen 63 fte's, waarvan steeds sprake is geweest, maar 49 fte's naar de RUD overgaan. Betekent dit dat de 14 fte's bij de provincie blijven; welke taken voeren zij uit?
- Het CDA wil graag uitleg over de andere kostentoerekening die vanaf 2017 wordt gehanteerd. Pakt dat gunstig of ongunstig voor de provincie uit? Hoe verhoudt zich dat tot de investeringen die de provincie tot 2017 doet?

De heer Ubaghs stelt namens de PVV de volgende vragen:

- Er is een overschot in een halfjaar van ruim € 7 ton. Bij nadere analyse blijkt er voor € 2 ton meer te zijn ingehuurd en is er € 130.000 minder uitgegeven aan personeelskosten. Heeft dat laatste bedrag te maken met de 14 fte's waarover zojuist werd gesproken?
- Het CDA maakte melding van fluctuaties in het meerjarenperspectief. Is het wel reëel, gebaseerd op het overschot in een half jaar van € 7 ton, om vanaf 2016 t/m 2019 uit te gaan van een sluitend geheel?

De heer Meijer constateert dat er wordt gesproken over een nadelig saldo 2014 wat betreft inhuur. Hij vraagt wat de geplande inhuurkosten zijn voor 2016.

De heer Groothuizen deelt mede dat D66 verheugd is over het feit dat de RUD behoorlijk op "zijn poten staat" en lijkt uit te groeien tot een gedegen organisatie. Eerder heeft zijn fractie technische vragen ingediend en deze zijn naar tevredenheid beantwoord. Toch blijft er nog een vraag over.

Gemeld werd dat het totale overschot in de algemene reserve is gestort. Gedurende het eerste jaar van het bestaan van de RUD kan hij zich dat voorstellen maar dat moet geen gewoonte worden. Bij dit type bestuurlijke samenwerkingsverbanden mag het budgetrecht van de de-

mocratische organen niet worden uitgehold. Beter is het overschotten in een voorziening weg te schrijven, zodat duidelijk wordt waar dat geld aan wordt besteed.

De heer Tuijnman deelt mede dat de VVD zich kan vinden in de punten die GS in de zienswijze naar voren brengen. Een jaar geleden hebben PS de RUD-begroting voor een deel van 2014 en 2015 vastgesteld. De VVD gaf toen aan dat risicomanagement essentieel is bij de RUD en terecht maken GS daarvan nu een punt in de zienswijze. Blij is hij dat de eerder door de VVD geuite zorg ter harte is genomen. Wel zijn er nog wat opmerkingen.

Zijn GS het ermee eens dat het wel laat is om pas in 2016 te starten met een beter risicomanagement? Het is wel erg mager dat de RUD in de conceptbegroting stelt dat zij in 2016 aan de slag zal gaan met de implementatie. Vooralsnog gaat de RUD ervan uit dat het huidige weerstandsvermogen niet verder verhoogd hoeft te worden. Terecht maken GS daar een punt van. Wanneer kunnen GS daarop een terugkoppeling geven? Kan dit verzoek van de provincie aan de RUD alleen via een zienswijze plaatsvinden of zijn er ook andere middelen? De VVD vindt het belangrijk dat het risicomanagement goed op orde is en dat daar actief op wordt gestuurd.

De ambitie van de RUD inzake het voornemen om per 1 januari 2017 een andere verrekeningssystematiek te hanteren is wederom laag, aldus de VVD. Het streven is om pas in 2016 inzicht te hebben in de nieuwe systematiek. Hoe worden PS door GS op de hoogte gehouden? Hoe kunnen GS de vinger aan de pols houden? Wanneer ontvangen PS dienaangaande terugkoppeling? Voorkomen moet worden dat men op dit punt voor verrassingen komt te staan.

Op pag. 35 van de jaarstukken staat een groot verschil tussen de kosten voor het vaste personeel (€ 924.000). Een bedrag van € 963.000 is bestemd voor de inhuur personeel van derden. De VVD wil graag weten wat hiervan de oorzaak is. Gaat dat ook gelden voor 2016? Moet dat in de risicobeschrijving worden meegenomen?

De heer Van Ojen sluit aan bij de VVD wat betreft de implementatie van het risicomanagement. Ook de SGP heeft het verbaasd dat dit pas in 2016 van start gaat, terwijl tegelijkertijd de conclusie wordt getrokken dat het weerstandsvermogen van de RUD niet verhoogd hoeft te worden, maar wel de algemene reserve. Een toelichting op dit punt is wenselijk. De RUD heeft de begrotingskaders niet voor 15 april aangeleverd, terwijl dat wel was afgesproken. Er wordt nogal een mild oordeel door de provincie geveld. De SGP vraagt zich af waarom, terwijl duidelijk was wat er moest gebeuren. Wat is er tussen begin maart en 15 april gedaan om de RUD te bewegen om deze plicht alsnog na te komen? In aansluiting op het CDA heeft het ook de SGP zeer verbaasd dat er geen 63 fte's maar 49 fte's naar de RUD zijn overgegaan. Hoe kan dat en welke gevolgen zal dat hebben, zeker vanaf 2017?

De heer Van Essen vraagt namens GroenLinks het volgende:

- Hoe kan de provincie invloed hebben op de prioritering van de RUD? Is de zienswijze daar ook een instrument voor of is dat iets anders? Als de zienswijze daarvoor het instrument is, dan hoort GroenLinks graag waarom er nu door GS geen inhoudelijke prioritering wordt meegegeven.

- De nieuwe Wet Natuurbescherming geeft een uitbreiding aan het takenpakket van vergunning en handhaving van de provincie, maar dat komt niet terug in de begroting 2016. GroenLinks vraagt dienaangaande om een toelichting.

Mevrouw d'Hondt deelt mede dat de PvdA in het algemeen wel blij is met de komst van de RUD. De organisatie is goed van de grond gekomen en de aanloopproblemen zijn redelijk beperkt gebleven. Voorts stelt zij de volgende vragen:

- Geconstateerd werd dat er in de begroting fluctuaties zijn. Dat geldt ook voor de doelen en de prestaties. Op onderdelen blijken er grote verschillen te zitten tussen planning en realisatie. Ter zake verwijst zij naar de klachtenafhandeling. Die was begroot op 71 en er zijn er 538 van gerealiseerd. Het bodemloket is van nul naar 1538 gestegen. De vraag is of er ook hier onzorgvuldig begroot is.
- In het Statenvoorstel staat dat de begrote besparing voor de provincie mogelijk niet gehaald wordt omdat minder dan 63 fte's naar de RUD zijn overgegaan. Op pag. 29 van het jaarverslag staat dat er in 2014 wel 63 fte's van de provincie naar de RUD zijn overgegaan. Kloppen die cijfers niet of zijn er andere ontwikkelingen van belang?
- De VVD ging zojuist in op de bekostigingssystematiek in 2017. Dit lijkt de PvdA juist redelijk snel na de start van de RUD, vooral gezien de op handen zijnde samenwerking of fusie met de ODRU. De ervaring met de Veiligheidsregio Utrecht heeft geleerd dat er bij zo'n exercitie altijd voordeelgemeenten maar ook nadeelgemeenten of deelnemers komen, die hiermee problemen hebben. De PvdA proeft uit de tekst dat de provincie zich nu al indekt als één van de nadeel deelnemers. Is er al enige indicatie te geven van de mogelijke effecten hiervan?

Mevrouw Keller constateert dat de RUD naast vergunningverlening en handhaving ook adviezen verzorgt op het gebied van natuur, landschap, veiligheid en milieu. Die adviesrol komt er in de begroting wat bekaaid van af. De PvdD wil deze adviesrol in de begroting meer prominent opnemen en nader invullen.

Op verzoek van gedeputeerde De Vries wordt de vergadering een ogenblik geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan gedeputeerde De Vries.

Gedeputeerde De Vries constateert dat er nogal wat technische vragen zijn gesteld, o.a. over de fte's, de financiële middelen, de overschotten e.d. Hij zegt toe dat deze snel schriftelijk zullen worden beantwoord. In het licht van de zienswijze die is ingediend, wil hij toch nog het een en ander toelichten.

De VVD vroeg of de zienswijze het enige middel van de provincie is om invloed op de begroting van de RUD te kunnen uitoefenen. Het antwoord daarop is ja. Via een zienswijze kunnen PS invloed op de begroting uitoefenen.

GroenLinks en de PvdD missen enkele onderwerpen in de begroting; ook willen zij enkele onderwerpen wat steviger aanzetten. PS hebben het recht onderwerpen aan deze zienswijze toe te voegen zodat die extra onder de aandacht van de RUD kunnen worden gebracht. De prioritering wordt via de dienstverleningsovereenkomst tussen provincie en RUD geregeld.

Naast de wettelijke taken wordt daarin vastgelegd welke gebieden specifieke aandacht behoeven, met inzet van extra middelen om dat te financieren.

De heer van Ojen merkte op dat de begrotingskaders door de RUD niet voor 15 april zijn aangeleverd. Echter, dit is de allereerste keer dat er een begroting wordt voorgelegd. De RUD is pas vanaf 1 juli 2014 van start gegaan. Het is wel goed dat de te late indiening in de zienswijze wordt geadresseerd, zodat dit volgend jaar niet meer gebeurt, maar nu moet daar volgens gedeputeerde De Vries geen halszaak van worden gemaakt. De organisatie moet de kans krijgen zich in de toekomst te verbeteren, conform de afspraken die daarover zijn gemaakt.

50PLUS vroeg om een tijdpad voor de fusie tussen RUD en ODRU. Gedeputeerde De Vries kan een dergelijk tijdpad niet geven. Hij weet dat er verkennende gesprekken zijn geweest tussen de besturen van de ODRU en de RUD. Het bestuurlijke proces om te komen tot de vorming van een RUD was erg ingewikkeld. Er was o.a. sprake van wantrouwen richting de provincie Utrecht. Toen hij als voorzitter van het DB aantrad heeft hij gesteld de fusie niet van bovenop te willen opleggen. Beter is het uitnodigingen over en weer af te wachten om te praten over kansen en mogelijkheden. Merkbaar is wel dat die kansen en mogelijkheden zich het best op de werkvloer voordoen. Hij verwacht dat de samenwerking/fusie/synergie tussen de organisaties in de komende vier jaar vanuit de werkvloer gaat ontstaan en dat de besturen zullen gaan volgen. Voordeel is dat beide organisaties in het zelfde gebouw gehuisvest zijn, zodat er korte lijnen zijn.

In tegenstelling tot het CDA, is spreker van mening dat er wel een stabiele uitvoeringsorganisatie is ontstaan. Hij is er trots op dat de organisatie in driekwart jaar tot stand is gekomen. Recent is de plaatsing van de medewerkers afgerond, onder grote tijdsdruk. De directie heeft er hard aan gewerkt om iedereen op de juiste plek te plaatsen. Men dient zich te realiseren dat er 12 bloedgroepen zijn die nu in één organisatie moeten gaan samenwerken. Dat is gelukt en hij vindt dat een mooie prestatie. Verschillende fracties gingen in op het risicomanagement. Spreker heeft in het AB en in het DB nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de financiële risico's, gelet op de voorfinanciering van de provincie. De provincie bewaakt dit nauwlettend. Continu wordt de RUD gevraagd om inzicht, zodat duidelijk wordt dat er rond 2017 een oplossing is en de voorinvestering van de provincie uiteindelijk kan terugvloeien naar de provincie, een en ander conform gemaakte afspraken.

Gevraagd werd of het plan van aanpak voor het risicomanagement wellicht te laat komt. De provincie zal het komende jaar nauwlettend de vinger aan de pols houden, vooral in het AB en in het DB. In 2016 zal, in opmaat naar het cruciale jaar 2017, duidelijk moeten worden dat men op het gewenste resultaat zal uitkomen.

D66 stelde dat het geen gewoonte mag worden dat het overschot naar de algemene reserve terugvloeit. Spreker is het daarmee eens. Deze keer is dat toegestaan maar niet in volgende jaren. Het heeft ook te maken met de wijze waarop de provincie de voorfinanciering wil zien terugkomen. Spreker heeft het signaal afgegeven dat het dit jaar is toegestaan, omdat de organisatie nog in opbouw is, maar niet in de volgende jaren.

Voorts zegt hij toe dat de overige vragen schriftelijk zullen worden beantwoord.

Hij zegt de heer Meijer toe dat ook schriftelijk zal worden ingegaan op vragen van de SP over de inhuurkosten.

10. Statenbrief voortgangsrapportage Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling 2014-2015

Mevrouw Martine Sluijs geeft aan de hand van sheets een presentatie over de derde voortgangsrapportage Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling 2014-2015.

De voorzitter dankt voor deze presentatie en geeft voorliggende Statenbrief in bespreking.

De heer Travaille dankt voor de enthousiaste presentatie. Waardering heeft hij voor deze rapportage. Tegelijkertijd mist hij een goed inzicht in de voortgang. Dat komt ook omdat SMART geformuleerde doelen ontbreken in de kadernotitie en in het uitvoeringsprogramma. Daardoor wordt het lastig de voortgang te toetsen. Een A4-tje is nodig met daarin de doelen alsmede de vermelding in welke mate deze nu zijn bereikt en wat er voor nodig is om nog meer voortgang te boeken.

Gemeld wordt voorts dat duurzaamheid wordt meegenomen, wanneer dat kan. De PvdD vindt dat te mager en wil meer ruimte voor duurzaamheid. Dat past o.a. bij paragraaf 2.3, zie pag. 24, waar wordt ingegaan op duurzaamheid in binnenstedelijke ontwikkeling. In dat verband wordt energiebesparing alsmede wonen en zorg genoemd. Dat laatste punt is moeilijk te linken aan duurzaamheid. De PvdD zou liever natuur en groen in de stad willen linken aan duurzaamheid. KPMG heeft uitgerekend dat 10% meer groen € 400 miljoen scheelt aan ziektekosten. Ter inspiratie geeft hij dat mee. Meer aandacht voor het thema natuur en groen in de bebouwde omgeving in plaats van wonen en zorg is een wens van de PvdD.

Verheugd is de PvdD over de aankondiging dat er een herijking gaat volgen omdat dit de mogelijkheid biedt om duurzaamheid een prominentere plek te geven; dat past ook bij een toekomstgerichte stad. Hij vraagt hoe het vervolgtraject er uit ziet voor het volgende uitvoeringsprogramma en hoe PS daaraan kunnen bijdragen.

De heer Essoussi heeft waardering voor de weg die is ingeslagen met betrekking tot binnenstedelijke ontwikkeling. Rekening wordt gehouden met kleinschalige initiatieven en het aanstellen van een aanjager voor de ondersteuning van bewonersgroepen is daar het bewijs van. De PvdA ziet daar graag een vervolg op. Merkbaar is dat de corporatiegedachte de afgelopen jaren veel breder was dan de klassieke woningbouwcorporaties. Hij verwacht dat bewonersgroepen in de toekomst veel meer hun aandeel gaan nemen in de vorm van zelfbouw, kavelaankoop of wijk- of gebiedsontwikkeling. Vooral wordt gesproken over Focusgemeenten en Focusgebieden. Hoe heeft de provincie dat achteraf ervaren? Hij vraagt of er in de komende jaren breder wordt gekeken dan alleen maar naar de Focusgemeenten.

De heer Germes meent dat in deze derde rapportage duidelijk naar voren komt hoe veelzijdig dit beleidsterrein ingevuld kan worden. Soms ervaart hij daarin ook wel wat versnippering. In de enthousiaste presentatie werden mooie binnenstedelijke projecten belicht. Spreker wijst o.a. op een binnenstedelijk project in Leusden. Hij kan zich voorstellen dat met de nieuwe portefeuillehouder uitvoerig van gedachten wordt gewisseld over de vraag hoe nu verder met het binnenstedelijk wonen moet worden omgegaan. De derde voortgangsrapportage is helder maar een grote lijn heeft ook hij niet ontdekt. Hij zou dat graag in gezamenlijkheid voor de komende periode bespreken. Complimenten heeft hij voor de afgelopen periode waarin er veel goede zaken zijn gerealiseerd.

De heer Van Essen deelt mede dat de GroenLinks fractie kan aansluiten bij de laatste woorden van de VVD. Er zijn mooie ontwikkelingen en mooie projecten gerealiseerd. Zojuist werd gezinspeeld op een hogere prioriteit voor energiebesparing. Hij begrijpt dat daarover vooral met corporaties nogal wat hobbels te nemen zijn. Gezien de ervaringen uit de afgelopen jaren is zijn vraag wat concreet kan helpen om op dat vlak versnelling aan te brengen.

Mevrouw Noordenbos stelt de volgende vragen:

- Uit een onderzoek van de SP naar de huurontwikkeling in Utrecht van 2011 tot 2015 blijkt dat de huur in de afgelopen vier jaar met 30% is gestegen. Dat betekent dat 6 van de 10 woningen duurder zijn dan 600 euro kale huur. Veel mensen betalen 40 tot 50% van hun inkomen aan huur in de topregio Utrecht. Weet de gedeputeerde hiervan? Ook deze categorie huurders horen bij de woonconsumenten.
- De stad Utrecht heeft 20.000 huurwoningen die een energielabel E, N, G hebben of helemaal geen label. In zo'n huis moet hard worden gestookt om het warm te houden. De woningbouwverenigingen willen wel renoveren en de woningen energiezuiniger maken maar zij stuiten op onwil van bewoners omdat dergelijke maatregelen huurverhoging tot gevolg hebben. Wat gaat de provincie Utrecht hierin betekenen?
- De SP begrijpt dat er € 12 miljoen is uitgegeven. De SP wil daarvan graag een schriftelijke uitsplitsing ontvangen in overhead, advieskosten, cofinanciering e.d.

De heer Dercksen vindt het opvallend dat er honderden miljoenen het land binnenstromen van buitenlandse beleggers om te investeren in woningbouw, zowel sociale woningbouw als vrije sector huurwoningen. Nu wordt hier de loftrompet over 8 projecten uitgestoken. Wellicht had de provincie een paar jaar moeten wachten om de markt zijn werk te laten doen. Wanneer er nu geen woningen worden verkocht, dan is de prijs of het product niet goed. De PVV is nooit enthousiast geweest over de provinciale bemoeienis op de woningmarkt. Dat is een zaak van de economie, van banken, beleggers en het rijk. Dat blijkt ook wel. De markt heeft nu weer zijn weg gevonden naar buitenlands geld. Veel ontwikkelaars houden zich zonder hulp van welke overheid dan ook bezig met het herontwikkelen van woningen. De PVV is van oordeel dat de provincie zich minder met deze sector moet bezighouden; de markt lost deze problemen zelf op.

Mevrouw Koelewijn brengt het volgende naar voren:

- Zij heeft kennis genomen van de voortgang maar ook zij mist de grote lijn in het geheel.
- Wat betreft duurzaamheid en nul op de meter, stelt zij het volgende. Naar aanleiding van de opmerking dat de grootste energiewinst te behalen valt uit de huidige woningvoorraad en dat woningcorporaties hier een belangrijke schakel in vormen, vraagt zij of GS op de hoogte zijn van het huurbeleid rond passend toewijzen dat per 1 januari 2016 wordt geïntroduceerd bij de woningcorporaties. Weet de gedeputeerde de effecten daarvan op de mogelijke huurprijsontwikkeling, gericht op huurders die in aanmerking komen voor huurtoeslag?
- Heeft de gedeputeerde inzicht in de vraag of dit mogelijke investeringen van woningcorporaties in de verduurzaming ontmoedigt? Welke rol ziet de provincie voor zichzelf?

- Met betrekking tot wonen en zorg, vraagt zij of er zicht is op het aantal woningen in de provincie Utrecht dat bewoond worden door 70 plussers, zowel huur als koop. Dit heeft een relatie met de woonbehoefte voor de komende jaren. Wordt er rekening gehouden met het nieuwe beleid langdurige zorg waardoor ouderen langer in hun huidige woning moeten blijven wonen? Welke rol ziet de provincie hierbij voor zichzelf?
- Hebben GS kennis van de effecten van de nieuwe Woningwet, ook op het werkveld van met name de toegelaten instellingen en corporaties?
- Wordt er ook rekening gehouden met eventuele krimpscenario's in delen van de provincie? Dat is belangrijk voor de leefbaarheid, met name in de kleine kernen.
- Wat betreft de voorvangconstructie en garantstelling is haar vraag of hier wellicht sprake is van staatssteun.

Mevrouw Hoek komt terug op de uitplaatsing van hinderlijke bedrijven en woningbouw op de vrijkomende locatie. 50PLUS vraagt wat er nog mogelijk is. Hoeveel budget is er nog beschikbaar om hinderlijke bedrijven uit te plaatsen, vooral als er al een besluit is genomen dat er woningbouw zal worden gerealiseerd na de verplaatsing van het bedrijf?

Voorts memoreert zij dat gemeenten, die een inbreidingslocatie gingen realiseren, op grond van de versnellingsagenda in aanmerking kwamen voor een subsidie van de provincie van ca. € 5000,- per woning. Gaat het om 20 woningen, dan draagt de provincie € 100.000,- bij. Door de recessie heeft een woningbouwvereniging de stekker uit een project getrokken. Nu trekt de markt aan en wordt er alsnog gestart met woningbouw op die inbreidingslocatie. Hoe gaat het met die subsidie in de versnellingsagenda; wordt dat geld ook nu nog toegekend?

Mevrouw De Haan vindt de voortgangsrapportage blijk geven van veelzijdigheid, veel informatie, mooie innovatieve ideeën en samenwerkingsverbanden. De provincie heeft drie ambities, zoals tijdens de presentatie werden genoemd, maar dat geeft toch niet alle antwoorden op vragen.

- Een van de ambities is een gezonde woningmarkt met een betere afstemming van vraag en aanbod. Niet duidelijk is welke resultaat hier in is bereikt.
- De ChristenUnie vindt het aspect duurzaamheid onder de maat gebleven. De ChristenUnie heeft altijd een integrale aanpak benadrukt.
- Kunnen er concrete resultaten worden gemeld over een betere afstemming tussen vraag en aanbod?
- In de januari vergadering van de commissie MME is het advies binnenstedelijke kwaliteiten besproken. De gedeputeerde heeft toen toegezegd dat er nog een reactie van GS zou komen. De ChristenUnie is daar benieuwd naar, vooral als het gaat om de groen-blauwe verbindingen en organische ontwikkeling.
- De ChristenUnie is blij met de kantorenaanpak, leegstand en transformatie en de ambities dienaangaande in het nieuwe coalitieakkoord.
- Met de PvdD wil de ChristenUnie graag nog meer ambitie zien om niet alleen in stenen te denken maar ook het thema groene-blauwe verbindingen te integreren. Zaken als wateroverlast, droogte, overstromingen en hitte moeten in de herijking en verbreding van dit thema worden meegenomen, zoals ook in het advies van de ARK worden genoemd. Is dat mogelijk?

Mevrouw Chidi sluit aan bij de opmerkingen over het ontbreken van SMART geformuleerde doelstellingen en het verzoek om een A4-tje te leveren met doelen en geleverde prestaties. Voorts stelt zij de volgende vragen:

- Met in het vooruitzicht de herijking van het programma en het vervolg, vraagt zij met welke gemeenten er wordt gesproken over samenwerking om tot zeven of meer Focus gemeenten te komen. Waar liggen de kansen buiten de huidige Focus gemeenten?
- De zonnekaart is een initiatief van de fractie van GroenLinks. Hoe loopt dat en wie promoot die kaart?
- Zij sluit zich aan bij de zorg over het project nul op de meter. Wordt dat wel goed door corporaties opgepakt? Wat kan de provincie de corporaties aanbieden? Wat is het alternatief voor verduurzaming van bestaande bouw?

De voorzitter deelt mede dat de technische vragen schriftelijk zullen worden beantwoord. PS kunnen nog hun invloed aanwenden bij de komende herijking van het programma.

Gedeputeerde De Vries gaat geen uitspraken doen over het vervolg van een uitvoeringsprogramma of de kadernota Wonen en Binnenstedelijke ontwikkeling. Blij is hij dat dit onderwerp in het nieuwe collegeprogramma een plaats heeft gekregen. Daartoe beperkt hij zich omdat hij zijn opvolger niet met eigen inzichten voor de voeten wil lopen.

Bewust is gekozen voor een uitvoeringsprogramma met een zekere flexibiliteit vanuit de gedachte dat er zo kan worden aangehaakt op vragen vanuit de markt, gemeenten, corporaties, dat alles binnen de kaders van het programma zelf. Gebleken is dat dit juist de kracht van het programma is. Zo kan worden aangesloten bij behoeften bv. op het gebied van kennis, en kon de provincie meedenken en daar inzet op plegen, bv. via het FINC. In de rapportage komt duidelijk naar voren dat er voortgang is geboekt. Er zijn projecten uitgevoerd en er zijn goede afspraken gemaakt. Er zijn Focusgemeenten, maar ook met andere gemeenten zijn projecten op het gebied van wonen en binnenstedelijke ontwikkeling uitgevoerd. De provincie heeft de garantstelling ingezet en dat is een buitengewoon succesvol instrument gebleken.

Opmerkingen zijn er gemaakt over duurzaamheid en het verweven van natuur, groen en blauw. Dat zijn terechte opmerkingen en het zou heel goed zijn dat in het vervolg in een bredere context op te pakken. In het licht van de vastzittende woningmarkt is er echter destijds nadrukkelijk voor gekozen om de focus op de woningmarkt te leggen.

Vragen werden er gesteld, met name over het project nul op de meter. Ook hij heeft dat als zeer moeizaam ervaren. Wat de SP vertelde is juist. Corporaties willen graag, maar hebben moeite om middelen bij elkaar te krijgen en ze lopen tegen wantrouwen van huurders op. Huurders krijgen met hogere huurprijzen te maken en weten op voorhand niet hoeveel hun energiekosten gaan afnemen. De ervaring is dat dit project staat of valt met de berekening van corporaties waaruit bewoners kunnen opmaken dat een huurverhoging teniet wordt gedaan door lagere stookkosten. Een aantal, vooral kleinere, corporaties is daartoe in staat, terwijl de grote corporaties daar meer moeite mee hebben. Spreker meent dat de sleutel van nul op de meter ligt in de aanpak via een grotere setting; dan kan er massa en dus meer efficiency worden bereikt en kunnen er kosten worden bespaard. Zo kan dit project ook voor de grotere corporaties interessant worden. Hij heeft deze kwestie met Bouwend Nederland besproken en daar aangegeven dat ook hun toe-

komst voor een groot deel zit in de verbouw van bestaande woningen en het duurzamer maken daarvan, maar dat roept in de branche nog wel wat ongeloof op.

Mevrouw Noordenbos merkt op dat de garantstelling goed functioneert en versnelling in de hand werkt. Zij vraagt of dat ook een instrument is voor de verduurzaming van woningen.

Gedeputeerde De Vries antwoordt dat de garantstelling specifiek bedoeld is voor nieuwe woningbouw. Garantstelling voor het financieren van bv. Nul op de meter is nog geen optie geweest, maar wellicht behoort dat in de toekomst tot de mogelijkheden. Met kleinere corporaties zijn er succesvolle projecten geweest, o.a. in Benschop en in Soesterberg. Voorop blijft staan dat een project in een grote omvang meer kans op succes biedt.

Hij heeft begrepen dat de wethouder van de stad Utrecht zich sterk zal maken om iets te doen tegen de forse huurverhogingen, maar voor een deel ligt deze problematiek toch op het conto van het rijk.

Gevraagd werd wat de provincie kan doen aan Nul op de meter. Nu biedt de provincie kennis en ondersteuning om dit project voor de huurders inzichtelijk te maken. Meegedacht wordt over de financiële constructies e.d. Daar zijn goede voorbeelden van, zij het dat het nog om kleine projecten gaat.

Mevrouw Koelewijn ging in op wonen en zorg. De provincie heeft een woningmonitor die inzicht geeft in de Utrechtse woningmarkt en hoe deze zich kan gaan ontwikkelen. Taken op het gebied van zorg en langer blijven wonen in de huidige woning liggen bij de gemeenten. De provincie ondersteunt innovatieve ideeën waarbij er combinaties kunnen worden gemaakt. Daarvan zijn er ook voorbeelden te noemen, bv. een verzorgingsflat in de stad Utrecht die deels voor andere woningzoekenden beschikbaar wordt gesteld. Hij hoopt dat verzorgingshuizen daardoor ook kunnen blijven bestaan. Leegstand is in feite stilzittend geld. Wat betreft de vragen over de krimpscenario's in de regio verwijst hij naar de PRS. Tot 2028 wordt er in de provincie geen krimp verwacht, hooguit wat aan de randen van de provincie richting de Veluwe, maar rond Utrecht en Amersfoort is er nog steeds een groei te verwachten wat betreft het aantal inwoners.

Gevraagd werd naar voorfinanciering en voorvangconstructie. Om te voorkomen dat dit als staatssteun zou worden aangemerkt, is daar zeer secuur mee omgegaan. Alle projecten zijn stringent op de voorwaarden getoetst.

Mevrouw Hoek vroeg naar het budget dat nog beschikbaar is voor de uitplaatsing van hinderlijke bedrijven. Spreker verwijst naar pag. 42 van het rapport waar een overzicht staat van de middelen die in de afgelopen periode zijn ingezet. Er resteert nu nog € 754.000,-. Overigens wordt ieder project apart beoordeeld in hoeverre het voldoet aan de criteria.

Het andere instrument dat door mevrouw Hoek werd genoemd kan hij niet plaatsen. Mogelijk hoorde dat bij een vorige Statenperiode.

De provincie heeft voor zeven Focusgemeenten gekozen om de ambities haalbaar te houden, temeer daar de middelen beperkt zijn. Het gaat hier om interessante gemeenten met verschillende woningbouwopgaven. Wijk bij Duurstede, Amersfoort en Utrecht hebben andere soorten opgaven. In Wijk bij Duurstede zijn projecten zeer goed opgepakt. Het gemeentebestuur kwam zelf met ideeën en daarmee ging men voortvarend aan de slag. In andere gemeenten ging het soms wat moeizamer, ook omdat de opgaven soms immens groot zijn waardoor gemeenten moeilijk in beweging kunnen komen. Nu vindt de provincie zeven Focusgemeenten voldoende.

De zonnekaart is op grond van een motie destijds van GroenLinks ontwikkeld. Met de zonnekaart wordt in de praktijk gewerkt. Inmiddels is er een website in de lucht gekomen en daarvoor wordt promotie gemaakt vanuit de provincie richting bedrijven en particulieren, als het gaat om het gebruik van zonnepanelen.

De heer Travaille vraagt nogmaals of er een overzicht kan worden geleverd met doelen ten opzichte van resultaten. Voorts vraagt hij hoe PS kunnen bijdragen aan het vervolg.

Gedeputeerde De Vries heeft niet de behoefte een apart overzicht aan te leveren aangezien op pag. 9 een uitgebreid overzicht is verstrekt over het programma uit de afgelopen periode. Een extra overzicht levert volgens hem geen toegevoegde waarde op.

Hij gaat er vanuit dat zijn opvolger gaat werken aan een herijking van de kadernota. PS kunnen deze becommentariëren en hebben de mogelijkheid via amendementen wijzigen aan te brengen.

De voorzitter rondt de bespreking van dit onderwerp af.

11. Statenbrief toezegging Aarhus Conventie en implementatie

De behandeling van deze brief (op verzoek van de PVV) wordt naar een volgende vergadering verzet.

12. Ingekomen brief gemeenten Zederik, Vianen en Leerdam met informatie haalbaarheidsonderzoek bestuurlijke fusie

Mevrouw De Haan gaat in op deze brief van drie gemeenten die mogelijk gaan fuseren. Bij een positief besluit moeten de gemeenten een provincie kiezen waaronder ze gaan vallen. Wat zijn de positieve effecten van een uitbreiding van de provincie Utrecht en wat is een mogelijk negatief effect wanneer de provincie Utrecht Vianen gaat verliezen? Deze fusie komt van onderop. Mogelijk kan de provincie wel iets doen om gemeenten binnen de grenzen te behouden. De Christen-Unie stelt een charmeoffensief voor om deze gemeente binnenboord te houden.

De heer Tuijnman spreekt namens de VVD waardering uit voor het feit dat de gemeenten de provincie op de hoogte houden van ontwikkelingen. Hij begrijpt dat GS al op bezoek is geweest. Wellicht is het een idee om als Statencommissie daar ook een keer op bezoek te gaan.

Mevrouw Maasdam merkt op dat het CDA waardering heeft voor dit proces dat van onderop wordt geïnitieerd. De gemeenten moeten uiteindelijk voor een provincie gaan kiezen, wanneer de fusie doorgaat. Het CDA stelt voor de drie gemeenteraden en maatschappelijke organisaties uit die gemeenten uit te nodigen om te laten zien wat deze provincie te bieden heeft. Utrecht is bv. een economische topregio met een actief beleid voor werkgelegenheid. De gemeenten kunnen zelf een keuze maken en daarbij de belangen van hun inwoners voor de toekomst afwegen. Hoe staan GS daar tegenover?

De heer Meijer geeft aan dat de SP geen voorstander is van “territoriale twisten en troepenverbindingen langs de grens”. In het traject moet bij voorkeur via een referendum centraal staan wat de inwoners zelf willen. Mocht er sprake zijn van een fusie, dan hoort van onder op door de lo-

kale bevolking te worden besloten bij welke provincie ze willen horen. De provincie Utrecht moet daar niet met een verkoopcampagne door heen fietsen.

De heer IJssennagger sluit zich op dit punt aan bij de SP. De keuze van een provincie moet door de burgers zelf worden ingegeven. Het mag geen wedstrijd worden tussen twee provincies.

Mevrouw Maasdam benadrukt dat het zeker niet om een wedstrijd moet gaan. Het gaat er wel om dat de burgers goed geïnformeerd worden, alvorens zij een besluit nemen.

De heer IJssennagger begreep dat het CDA de raadsleden wil uitnodigen voor een bezoek aan het provinciehuis terwijl de PVV de insteek heeft voorlichting aan de burgers te geven.

Mevrouw Maasdam noemde zojuist naast de raadsleden ook het maatschappelijk middenveld. Zij weet dat de gemeenten behoefte hebben aan informatievoorziening op dit punt.

Gedeputeerde Pennarts deelt mede dat de provincie Utrecht in gesprek is met de gemeente Vianen maar inmiddels ook met de gemeenten Zederik en Leerdam. Het gaat hier inderdaad om een initiatief van onderop. Het betreft een autonoom proces en de provincies zijn volgend. De gemeenten liggen in twee verschillende provincies, zodat de provincies Utrecht en Zuid-Holland bij dit proces betrokken zijn. Dat betekent dat er uiteindelijk een keus gemaakt zal moeten worden. Gemeenten onderzoeken dienaangaande de positieve en negatieve effecten. Ze hebben de provincies uitdrukkelijk uitgenodigd om daarin te participeren; de provincie Utrecht zal daar zeker aan meewerken maar zal ook een eigenstandige onderzoek uitvoeren bv. naar de impact op de gemeentelijke samenwerkingsverbanden in de regio. De provincies streven ernaar dat gezamenlijk te onderzoeken, maar de conclusies zullen per provincie getrokken worden. De provincies zullen advies moeten uitbrengen omdat de ARHI procedure door de provincies moet worden gestart. Het is inderdaad zo dat de provincie Utrecht veel grensgemeenten heeft. Wanneer zo'n beweging ontstaat, dan kunnen andere gemeenten in een vergelijkbare situatie terecht komen. Het vraagstuk van een herindelingsproces op de provinciegrenzen is meer beladen dan wanneer zich dat binnen een provincie afspeelt. Melding werd er gemaakt van een charmeoffensief, maar in feite gaat de provincie in op de informatievraag die gemeenten richting provincies hebben gesteld. Inderdaad hebben GS op uitnodiging van de drie gemeenten een werkbezoek afgelegd. Ook Zuid-Holland heeft dat gedaan. De provincie Utrecht heeft ook de drie colleges van B&W uitgenodigd voor een ontmoeting. Het is een goede suggestie dat ook aan de gemeenteraden aan te bieden; uiteindelijk nemen de raden het besluit over al dan niet fuseren.

De Utrechtse regio heeft inderdaad aantrekkingskracht, gelet op de economische as langs de snelweg. Echter, gemeenten nemen een autonoom besluit. In de bestuurlijke ontmoeting hebben GS laten weten dat een besluit zal worden gerespecteerd; het is zeker niet de bedoeling dat er in die zin rivaliteit tussen provincies zou gaan ontstaan over gemeenten met herindelingsvragen. Spreekster houdt PS op de hoogte van de verdere ontwikkelingen. Het zal zeker nog wat voeten in de aarde hebben, alvorens de herindelingsproces een feit zal zijn.

Mevrouw Maasdam vraagt of het de gedeputeerde bekend is dat er door Zuid-Holland al een quick scan is uitgevoerd. Daar komen nogal krasse uitspraken uit voort. Zo zou er in staan dat de betreffende gemeenten niet bij elkaar zouden horen en dat een fusie hoge frictiekosten met zich

zou meebrengen. Dat rapport is later wel weer terzijde geschoven. Dat lijkt toch op een soort wedstrijd tussen provincies.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat de provincie Utrecht die wedstrijd niet opzoekt. Utrecht wist ook niet dat zo'n onderzoek door Zuid-Holland werd uitgevoerd. Tegelijkertijd moeten de gemeenten hun eigen autonome proces doorlopen; in die zin was het onderzoek van Zuid-Holland wat te vroeg. Mocht Vianen de provincie Utrecht gaan verlaten en overgaan naar Zuid-Holland, dan zal deze commissie haar zeker vragen welke afwegingen de provincie heeft gemaakt en hoe de provincie daarin heeft geadviseerd. Zij zal ervoor zorgen t.z.t. over die informatie te beschikken. De provincie Utrecht zal een eigen onderzoek uitvoeren, zo mogelijk in combinatie met Zuid-Holland, immers, de provinciale vraagstukken over en weer verschillen niet zo veel aan de grens, alleen de uitkomst kan verschillen. Samen optrekken waar mogelijk is een goede zaak om ook te onderstrepen dat dit een proces van onderop is en dat de provincies dat willen faciliteren. Ook zij heeft vernomen dat het onderzoek van Zuid-Holland niet in alle opzichten positief is gevallen.

De heer Meijer vraagt wat er onder "van onderop" wordt verstaan. Zojuist werd het maatschappelijk middenveld genoemd. Voor hem is dat niet "van onderop". Zelfs een gemeenteraad is niet altijd "van onderop". Het gaat om de inwoners van een gemeente. Voor dergelijke zaken is uitsluitend een referendum richtinggevend, omdat dit daadwerkelijk inzicht geeft in wat de bewoners zelf willen.

Mevrouw De Haan deelt mede dat de ChristenUnie de suggestie doet om als PS een ronde tafel gesprek voor de betrokken raadsleden te organiseren.

Gedeputeerde Pennarts zegt toe dat die suggestie aan de raden zal worden voorgelegd. De raden moeten zelf besluiten hoe zij zich willen laten informeren en of zij zo'n uitnodiging accepteren.

De voorzitter sluit de behandeling van dit onderwerp af.

13. Memo gedeputeerde Pennarts naar aanleiding van de motie religieus erfgoed.

Dit memo is op verzoek van de ChristenUnie geagendeerd.

De heer Schaddelee dankt de gedeputeerde voor dit inzichtelijke en informatieve memo. Het is positief dat de provincie jaarlijks in gesprek gaat met de katholieke kerk en de protestantse kerk. De boodschap van beide kerken is dat er in de komende jaren veel leegstand gaat ontstaan. Zo meldde RTV Utrecht vandaag dat er in Veenendaal en in Rhenen vijf of zes kerken leeg komen. Daarmee ontstaat er een grote maatschappelijke uitdaging. Over dat onderdeel stapt het memo toch wat heen. Wat te doen met de maatschappelijke uitdaging van leegstand en herbestemming? Wel wordt melding gemaakt van de rijksregeling om eigenaren te helpen te zoeken naar een nieuwe bestemming. Dat wordt meegenomen naar de nieuwe cultuurnota. Spreker interpreteert dat als een toezegging. In het memo staat ook dat relatief jonge monumenten vaak last hebben van restauratieachterstand omdat ze niet eerder voor subsidie in aanmerking kwamen. Achterstallig onderhoud moet dus worden voorkomen. Onderhoud op peil houden bespaart kosten op een later moment. Hoe kijken GS daar tegenaan? Het fonds Binnenstad Kerken heeft vooral betrekking op vier kerken in de stad Utrecht. De provincie Utrecht participeert in dat fonds. Die

kerken hebben enkele jaren geen rijkssubsidie meer ontvangen, waardoor achterstallig onderhoud is ontstaan aan de monumentale kerkgebouwen. De vraag is of het fonds Binnenstad Kerken toereikend is om dat achterstallig onderhoud in te lopen. In het nieuwe coalitieakkoord is duurzaamheid en het energiezuiniger maken van gebouwen een belangrijk issue. Energie is voor eigenaren van grote gebouwen een grote kostenpost. Het verlagen van energiekosten zal de beheerskosten verlagen en de gebruiks- en herbestemmingmogelijkheden vergroten. Hij vraagt of de provincie voor zich zelf een rol ziet in het energiezuiniger maken van kerkgebouwen.

De ChristenUnie heeft in februari een symposium georganiseerd. Zijn fractie wil daar graag een vervolg aan geven. In juni vindt er een expertmeeting plaats en de overige fracties zijn uitgenodigd daarbij aan te haken. Het doel is in september opnieuw een symposium te organiseren dat wellicht uitmondt in een initiatiefvoorstel. Via de mail zal hij de datum voor het symposium doorgeven.

De heer Meijer merkt op dat er verschillende visies zijn over dit onderwerp. De SP is van mening dat het moet gaan om de vraag of een gebouw voor een gemeente of kern al dan niet identiteitsbepalend is. Dat kan een overweging zijn om financieel bij te dragen; dat object kan een kerk maar ook iets anders zijn. Voorliggende opsomming is overzichtelijk en helder, echter, een duidelijke visie van GS ontbreekt nog. De criteria worden niet helder uiteengezet. Hij hoopt dat de gedeputeerde dit kan toelichten.

Mevrouw Schneiders deelt mede dat D66 van oordeel is dat de provincie belang heeft bij de herbestemming van lege vierkante meters, onafhankelijk van de huidige historische bestemming van een gebouw. D66 sluit zich aan bij de vraag van de heer Schaddelee over het voorkomen van leegstand en de verduurzaming. Ook onderschrijft D66 het standpunt van de SP dat er niet perse onderscheid behoeft te worden in het soort gebouw.

De heer Tuijnman deelt mede dat de VVD begrijpt dat religieus erfgoed bij grote achterstand incidenteel subsidie kan krijgen. Toch klinkt in het memo het automatisme door dat ook in 2015 weer drie kerken subsidie gaan krijgen. Waar baseert de gedeputeerde die verwachting en dat automatisme op? Bij de behandeling van de kadernota over het Parelfonds heeft de VVD aandacht gevraagd om subsidieontvangers aan te spreken op het onderhoud van het gerestaureerde erfgoed. Kijkend naar de financiële positie van eigenaren van religieus erfgoed, is het de vraag of ze wel in staat zijn om dat noodzakelijke onderhoud te plegen. De vraag aan GS is of de provincie in zo'n situatie actief met de subsidievragers in gesprek moet gaan over herbestemming van het gebouw.

Gedeputeerde Pennarts gaat in op de opmerkingen vragen van de commissie.

De ChristenUnie ging in op het leegstandvraagstuk van kerken. De heer Schaddelee meent dat voorliggend memo een toezegging inhoudt voor de nieuwe cultuurnota. Zij ziet die toezegging niet zo terug. Echter, men kan niet heen om de leegstand en de herbestemming van religieus erfgoed in relatie tot de restauratie van cultureel erfgoed en van identiteitbepalende gebouwen. Dit komt zeker terug in de cultuurnota, maar van een toezegging is geen sprake. De cultuurnota wordt samen met het veld opgesteld, op basis van een evaluatie van de huidige nota. Uiteindelijk hebben PS daarin het laatste woord. Gevraagd werd of het Fonds Binnenstadskerken toereikend

is voor de achterstand in het onderhoud van kerken. Dat is niet het geval. Niet voor niets eindigt een aantal binnenstadskerken hoog op de erfgoedmonitor wat betreft achterstand van onderhoud. Overigens is subsidie aan strikte voorwaarden gebonden. De provincie subsidieert maximaal voor de helft, in de praktijk meestal voor een kleiner percentage. De cofinanciering moet door de organisaties wel op gang worden gebracht en dat is ingewikkeld, zeker als het om grote objecten gaat. Dat geldt voor industrieel erfgoed maar ook voor religieus erfgoed; de restauratie moet altijd van een exploitatiemodel worden voorzien om de restauratie en onderhoud duurzaam te blijven ondersteunen. Duurzaamheid is een belangrijk punt. De beheerkosten van kerkgebouwen zijn hoog, vooral door de verwarmingskosten. De vraag was of het gekoppeld kan worden aan de energiezuinige opgave van de provincie ten aanzien van wonen en binnenstedelijke ontwikkeling. Dat zou wat haar betreft een uitwerking kunnen zijn door de nieuwe portefeuillehouder die dat onderwerp ter hand neemt. Het lijkt haar logisch dat grote gebouwen daarvoor in aanmerking kunnen komen; juist daar is het weglekken van energie het grootst.

De SP vroeg naar de criteria van het Parelfonds. Het gaat dan om een rijksmonument, niet zijnde een woonhuis. In deze regeling wordt provinciaal geld naast rijksgeld gelegd. Voor woonhuizen geldt het nationaal restauratiefonds. Het rijksmonument moet ook hoog staan op de erfgoedmonitor van de provincie. Samen met de Monumentenwacht werkt de provincie aan een erfgoedmonitor. Wat hoog staat in deze monitor is voor de provincie richtinggevend in de keuze van het erfgoed dat voor restauratie wordt benaderd. Zo wordt de suggestieve factor geëlimineerd; het gaat om objectieve criteria. De heer Tuijnman vroeg hoe zij zeker weet dat er in de komende periode weer drie kerken zullen worden gerestaureerd. De provincie weet dat niet zeker. Eerst is er overleg nodig met de kerkbesturen over hun financiële inzet. De provincie baseert zich in deze op de erfgoedmonitor en op de gebouwen die daar hoog in staan.

De heer Meijer begrijpt dat er ook externe factoren zijn die een rol spelen. Hij vraagt in dit verband waarom de St. Martinuskerk in Hoogland in dit kader niet in beeld is.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat deze kerk in beeld kan komen wanneer het als urgente casus in de erfgoedmonitor is opgenomen. Wellicht is dat ook van toepassing op de St. Martinuskerk in Hoogland. De meeste kerken zijn rijksmonument en ook daar gelden criteria voor. Een van de aspecten is dat het moet gaan om een identiteit c.q. beeldbepalend object in zijn omgeving.

De VVD stelde ook een vraag over het onderhoud, nl. hoe kan de provincie bij subsidietoekenning een scherpe blik houden op de onderhoudsverplichting voor de eigenaar. In het algemeen worden dergelijke afspraken gemaakt, ook met de Monumentenwacht die in dit kader een grote rol speelt.

De voorzitter rondt de bespreking van dit punt af.

14. Statenbrieven en ingekomen stukken die ter informatie worden aangeboden.

14.1 Statenbrief kostenoverzicht verstrekte onkostenvergoedingen en declaraties GS t/m 2^e halfjaar 2014

Op verzoek van de PVV zal deze brief voor de volgende vergadering ter bespreking worden geagendeerd.

14.2 Statenbrief antwoordbrief aan de fracties van de ChristenUnie en Waterschaps@-inwonersbelangen van HDSR

De heer Schaddelee verwijst naar het slot van deze brief waarin GS onomwonden zeggen dat ze de aangevers van HDSR niet hebben gehoord. Dit is in tegenstelling tot de laatste PS-vergadering waarin door GS is gesteld dat betrokkenen wel zouden zijn gehoord.

14.3 Memo CvdK toezegging commissie BEM overzicht samenwerkingsverbanden

14.4 Memo gedeputeerde Pennarts beantwoording motie 48 ondertiteling voor doven en slechthorenden bij uitzendingen RTV Utrecht en andere provinciale media-uitingen.

Mevrouw Hoek wijst erop dat de You Tube uitzendingen zeer slecht ondertiteld worden, vaak met een onzinnige woordkeus. Zij vraagt of er reeds een brief naar het ministerie is uitgegaan. Haar fractie spreekt een compliment uit voor het feit dat de ondertiteling inmiddels bij RTV Utrecht in orde is. Voorts laat zij weten dat haar fractie nog wel op dit onderwerp zal terugkomen.

Gedeputeerde Pennarts begrijpt dat You Tube slecht ondertiteld is. Mochten PS in meerderheid voorstander zijn van een verbetering, dan hoort zij dat graag. Zij heeft duidelijk gemaakt dat er hoge kosten mee gemoeid zijn, wanneer de provincie in dit kader een compenserende rol op zich zou nemen. Zij meent dat daarvoor op dit moment geen meerderheid te vinden is in PS.

15. Sluiting

De heer Meijer komt terug op het debat met gedeputeerde Krol over de kwestie Horyon, Sanitas asbest voormalig Provinciekantoor. Spreker doelde in dit verband specifiek op punt 3.5 van het incidentenoverzicht.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.